

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIOJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 367⁴ — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 2. RUJNA 1959.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Naš intervju

ZADIVLJUJUĆI REZULTATI

Ovih dana naš je suradnik posjetio u Nišu komandanta Glavnog štaba omladinskih radnih brigada na Autoputu Paraćin - Niš, Negotin na Vardaru - Demir Kapija i tom prilikom postavio mu nekoliko pitanja o radovima na objema dionicama Autoputa Bratstvo Jedinstvo:

Druže komandante, zanima nas u kojoj se fazi sada nalaze radovi na objema dionicama Autoputa »Bratstvo - Jedinstvo« Paraćin - Niš i i Negotin na Vardaru - Demir Kapija. Koliko je, molim vas, dosad učinjeno?

— Sada se nalazimo u fazi završenja zemljanih radova na objema dionicama. Iako su naročito u maju i junu kiše ozbiljno ometale normalan tok radova, do sada je izvršeno preko 80 posto svih zemljanih radova, a paralelno je započeto još u mjesecu junu postavljanje tampona, postavljanje rubnih traka i cement betonskog kolovoza. Za nama se već sada nalazi traka od 7 kilometara završenog cement - betonskog kolovoza, a betoniranje je započelo na svih sedam betoniranih baza i radnih mjesta finišera.

A što još predstoji da se učini i hoće li mladi graditelji uspjeti na vrijeme ispuniti svoje obećanje?

— Nama predstoji još postavljanje cement - betonskog kolovoza na dužini od 55 kilometara na dionici Paraćin - Niš i 30 kilometara asfaltnog kolovoza, a u Makedoniji 18,5 kilometara asfaltnog kolovoza. Pored ovog predstoji svi radovi za potpuno dovršenje autoputa, kao što je postavljanje rubnih traka, bankina, humuziranje i tako dalje. Zadatak, koji nam još predstoji u Makedoniji do 11. oktobra i 29. novembra u Srbiji, nije ni malo lak, ali se već sada sa sigurnošću može reći da nas ništa ne može spriječiti na putu k potpunom uspjehu i izvršenju obećanja, koje je Nordna omladina Jugoslavije dala drugu Titu i našoj zajednici. Postojeći finišeri na sedam radnih mjesta već za sobom ostavljaju po jedan kilometar puta na dan. Također dva najmodernije opremljena finišera za postavljanje asfalta i asfaltna baza su takvi, da dnevno asfaltiraju oko 800 do 1000 metara.

Možete li reći kakav su utisak

ostavile svojim radom, disciplinom i ponašanjem sve one mnogobrojne brigade, seoske, radničke, studentske i srednjoškolske omladine, koje su dosad već obavile ili upravo obavljaju svoj zadatak na gradilištu Autoputa?

— O brigadama koje su do sada sudjelovale na izgradnji Autoputa, u koje je bilo svrstano 27 tisuća mladića i djevojaka a sela, poduzeća, škola i fakulteta, možemo da govorimo samo najpohvalnije. Samoprijedor i elan s kojim su brigade radile, najbolje se može potvrditi rezultatima koji su do sada na trasi postignuti, usprkos teškoćama o kojima smo naprijed govorili. To se također može vidjeti i po tako intenzivnom sistemu takmičenja u kome su sve brigade ostvarile vrlo visok radni učinak, a mnogi od njih su izgledali gotovo nemogući i zadivljivali su ne samo one koji su površno promatrali rad brigada, nego i sve stručnjake, koji su više puta premjeravali izgrađene količine, jer su neki rezultati izgledali gotovo neverovatni. Zalaganje i elan brigada nije se samo iscrpljivao na radilištu. One su i na svim drugim poljima društvene aktivnosti pokazale vrlo velike i zadivljujuće rezultate. Evo samo nekih rezultata.

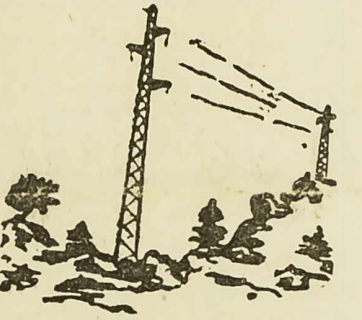
Stručni kursevi (zidarski, za upravljače građevinskih mašina, ratarski, stočarski, voćarsko - vinogradarski, opće - poljoprivredni i domaćinski) do sada je završilo 13.793 brigadista. Na tečajevima Narodne tehnike (traktorskim kursevima, biciklističkim, mopedističkim, motociklističkim za rukovođe razglasnih stanica, automobilskim, foto i kinomaterskim, elektromašinskim, električkim u domaćinstvu, vazduhoplovni modelari i tako dalje) osposobljeno je 13.122 graditelja.

I na planu kulturno - umjetničke aktivnosti, kao i fiskulturne, postignuti su značajni rezultati koji su karakteristični prije svega po svojoj masovnosti, a i po kvaliteti. Samo na Prvom fe-

stivalu kulturno - prosvjetne, tehničke i sportske aktivnosti graditelja Autoputa, koji je održan u toku mjeseca jula, učestvovalo je preko 9000 brigadista, a završnim priredbama i takmičenjima, koja su se u toku dva dana odvijala u Aleksincu, prikazan je kvalitet koji zadovoljava i koji je rezultat sistematskog rada kroz period od mjesec dana.

Ovdje bi se mogli nabrojiti i mnogi drugi rezultati, ali je možda korisnije da napomenemo da se iz ovih i svih onih rezultata, koje nismo iznijeli, mogu sagledati odnosi koji se stvaraju između ljudi, drugarstvo i kolektivna odgovornost, niz pozitivnih navika i sklonosti koje kolektivni život razvija kod brigadista i tako dalje.

Prošle godine na radnoj akciji Ljubljana - Zagreb, omladina je bila vrlo zadovoljna uslovi- ma života na gradilištu. Da li

je tako i na ovogodišnjoj akciji?

— Uslovi života na ovogodišnjoj radnoj akciji su tako organizirani, da je omladina i ovdje, kao i prošle godine, potpuno zadovoljna. Omladinska naselja predstavljaju male gradove, koji su tako organizirani da brigadistima pružaju niz mogućnosti za posebne uslove života (ishrana, smještaj i drugo), kao i za organiziranje raznovrsne društvene aktivnosti i zabave.

Koje će iskustvo s ove radne akcije ostati kao najznačajnije i najvrednije?

— Smatram da je najvažnije iskustvo s dosadašnjih radnih akcija, da one treba od postanu stalni oblik rada organizacije, odgoja i obrazovanja omladine, da se za radnu akciju može stvarno reći, a da to ne zvuči kao fraza, da je ona škola za odgoj. Ove godine smo prvi put organizirali u većem opsegu stručne kurseve za osposobljavanje seoske omladine u pojedinim strukama u kojima u našoj privredi nema dovoljno radne snage. To su zidarski kursevi, za rukovođe građevinskih mašina i asfalterski. Zatim u nekim poljoprivrednim granama kao i nastavljanjem s traktorskim kursevima u većem obujmu. Ove i slične kurseve za koje smo dobili potrebna sredstva treba još šire razvijati, jer za njih postoji vrlo velik interes kod omladine, a i

(Nastavak na 3. strani)

Pismo druga Tita graditeljima Autoputa

Odgovarajući na poziv Glavnog štaba omladinskih brigada na autoputu Paraćin - Niš, da prisustvuje završnom festivalu, predsjednik Republike uputio je graditeljima sljedeće pismo:

Dragi drugovi, Veoma želim, što nisam u mogućnosti da se odazovem vašem pozivu i da prisustvujem završnim svečanostima povodom Drugog festivala graditelja Autoputa.

Moram da vam kažem, da bi taj susret bio i meni veliko zadovoljstvo jer se ja uvijek radujem susretima s omladinom, koja i danas, kao što je to činila i u toku rata i poslije nje, sa samoprijedorom daje svoj doprinos i prednjači u op-

ćim naporima na izgradnji naše lijepe zemlje, a u isto vrijeme, putem međusobnog upoznavanja i zbližavanja, radi i na jačanju jedinstva naših naroda. Utoliko više želim što na tim završnim svečanostima neću moći da budem zajedno s našim mladi mgraditeljima iz raznih krajeva Jugoslavije, koji s najvećim elanom grade i taj dio tog velikog objekta, tako značajnog za našu zemlju.

Zahvaljujući vam na pozivu, upućujem svoje tople pozdrave svim graditeljima Autoputa i učesnicima Drugog festivala, s najboljim željama da i ova vaša kulturna manifestacija doživi potpun uspjeh.

JOSIP BROZ TITO

Inspekcija tržišta NO općine Šibenik

PREKRETNICA U RADU

Na jednoj od prošlih sjednica NO općine Šibenik podnesen je izvještaj o radu Inspekcije tržišta za prvo polugodište ove godine. U ranijim godinama ova inspekcija je bila uglavnom angažirana na zadacima, koje je dobivala od Republičkih i Saveznih organa. Međutim, u ovom polugodištu nastupila je prekretnica u radu Inspekcije.

Rad Inspekcije tržišta u prvom polugodištu sastojao se u glavnom od kontrole i evidencije cijena, čuvanja i manipuliranja robom, ispravnosti mjera, kvaliteta robe i usluga, te kontrole popisa robe, kao i od niza drugih zadataka. U tom razdoblju organi Inspekcije izvršili su 391 pregled u veletrgovačkim i maloprodajnim poduzećima, industrijskim prodavaonicama, ugostiteljskim i zanatskim radnjama i poduzećima, poljoprivredno - zadržnim organizacijama, te saobraćajnim, komunalnim i ostalim organizacijama. Osim toga Inspekcija je podnijela 12 prijava Javnom tužilaštvu i 86 prijava sucu za prekršaje. U mandatom postupku 11 puta su kažnjene privredne organizacije i 12 puta odgovorna lica. Od tih kazni ubrano je 11.500 dinara.

Organi Inspekcije tržišta imali su dosta posla na kojem su, svestrano angažirani, sprečavali sve nepravilnosti, koje su se pojavile u njihovoj domeni rada. Oni su, može se sa zadovoljstvom konstatirati, u tome u potpunosti uspjeli.

Trgovina, izgleda, nije zadavala mnogo brige Inspekciji tržišta. Osim najlonskih tkanina, koje su bile nepropisno rezane, u našim radnjama nije bilo nekih karakterističnih slučajeva. Međutim, kod inventura u nekim poduzećima su se pojavile stanovitve nepravilnosti. Naime, poduzeća su nakon inventura pokrivala manjkove viškovima, umjesto da su viškove knjižili na teret vanrednih prihoda, a manjkove privremeno na teret odgovornog osoblja. U tome su griješili i radnički savjeti, ali je Inspekcija tržišta navrijeme upozorila na te nepravilnosti, koje

se odmah ispravljale. Posebno mjesto u izvještaju zauzima ugostiteljstvo, naročito paušalne ugostiteljske radnje. Posebno bi trebalo prići analizi korisnosti postojanja takvih radnji, jer je poznato, da rijetko koja ispunjava društvene obaveze u skladu s predviđenim pravilima o organizaciji i upravljanju tim radnjama. Zbog toga je Savjet za robni promet NO općine u prvom polugodištu ove godine donio rješenje o prestanku rada četiriju paušalnih ugostiteljskih radnja. Kod izdavanja dozvola za paušalne radnje nije se dosad vodilo dovoljno računa

o raznim momentima, o kojima bi takve dozvole trebale ovisiti. Tako se dogodilo, da je jedan paušalista otvorio radnju u svojoj kući i prodavao vlastito vino i alkoholna pića, što je u suprotnosti s karakterom takvih radnji. Neki primjeri sile na to, da se što prije razmotri stanje paušalnih radnji i da se utvrdi opravdnost njihova postojanja. U oblasti zanatstva Inspekcija tržišta je naišla na jedan zaista zanimljiv slučaj. Vlasnik zanatske radnje za kemijsko čišćenje i bojanje J. T. imao je dvije radnje, jednu u Šibeniku, a drugu u Ogulinu. Stoga Inspekcija smatra, da bi bilo korisno, barem jednom godišnje izvršiti kontrolu podataka o zanatskim djelatnostima u republikim, a po mogućnosti i u Saveznim okvirima.

Iako je Inspekcija tržišta izdala rješenje o otklanjanju nepravilnosti u zlatarskim radnjama, zlatari su opet nastavili nedozvoljeni rad. Pregledom zlatarskih radnji pronađene su veće količine zlatnih nakita, zlata i srebra, te ručnih satova. Zbog toga je Inspekcija tržišta podnijela Okružnom javnom tužilaštvu krivičnu prijavu protiv zlatara, koji se od Oslobođenja bave nedozvoljenim radom, jer pravo na promet zlatom i plemenitim metalima ima isključivo Narodna banka.

Dosad tržna inspekcija nije u potpunosti pronašla svoje pravo mjesto u kontroli zanatstva, a posebno u kontroli izvršenja Odluke o evidenciji i kontroli cijena, koje imaju posebno značenje u snabdjevanju građana. Inspekcija tržišta će ubuduće poduzeti konkretnije mjere u cilju zaštite potrošača.

Protiv nadriobrtne se odavno vodi borba. Međutim, sve dosad se tome nije stalo na kraj. Naprotiv, nedozvoljen rad se sve više širi. U tome prednjače zidari, stolari, krojači, mehaničari, a naročito soboslikari i t.d. Neki od nedozvoljenog rada imaju velike koristi. Nadriobrtnici su većinom zaposleni ljudi u raznim poduzećima. Prema tome poduzeća mogu pružiti Inspekciji tržišta dovoljnu pomoć da se takav »posao« smanji i eventualno iskorijeni.

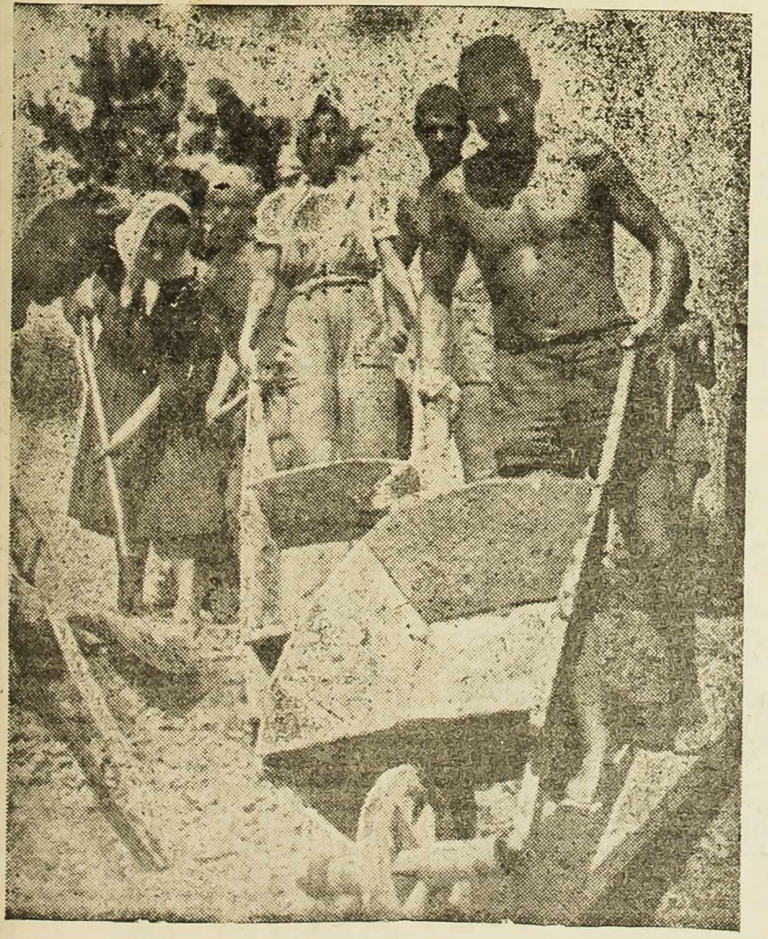
USKORO ĆE ZAPLOVITI BROD „ŠUBIĆEVAC“

Prije nekoliko dana otputovao je prvi dio posade broda »Šubićevac« u Genovu, koji će spremati brod za isplavljenje. Ovih dana otputovat će i drugi dio posade.

Prvi brod Slobodne plovidbe Šibenik »Šubićevac« imat će 49 članova posade. U subotu, a najkasnije u ponedjeljak, brod će isplivati iz Genove za luke Crnog mora, gdje će ukrcati teret od oko 10 tisuća tona žitarica za kontinent i Englesku.

Kako su nam rekli u Slobodnoj plovidbi, brod bi trebao na kontinentu ukrcati teret za Jadran i mogao bi biti u našim vodama između 10. i 15. studenog.

Brod »Šubićevac« koji se sada nalazi u Genovi izgrađen je 1944. godine u Vancouveru (Canada), tada je Canadian Victory, a sada je nosio talijansku zastavu. Podaci o brodu: 1.767 DWT, 6.953 BRT, nautička brzina 10,5 nautičkih milja. Korisni teret broda 9.500 - 10.000 tona. Dužina broda je 135,54, širina 17,49, a visina 4,45 metara. Prvi zapovjednik broda »Šubićevac« je Mirko Stok.

Sibenik: pogled sa Subičevca

Anketa o aktivnosti pogonskih radničkih savjeta

ŠIRA OSNOVA RADNIČKOG UPRAVLJANJA

Odbor za privredne organizacije Vijeća proizvođača Sabora uputio je u četrdeset poduzeća različitih privrednih grana anketu o aktivnosti pogonskih radničkih savjeta. Za anketiranje je izabran otprilike podjednak broj poduzeća s koncentriranim i razbacanim pogonima, jer se smatralo, da će se tako — iz iskustva neposrednih proizvođača — doći do vjerne slike o organizaciji, radu i djelokrugu pogonskih radničkih savjeta. Anketom se također htjelo saznati i to, zašto pojedini veliki kolektivi nemaju te organe.

Od dosad prispjelih odgovora iz 33 poduzeća, u 18 su pogonski savjeti već izabrani, a od 15 kolektiva u kojima ti organi ne postoje, neki će ih uskoro izabrati. U odgovorima većina kolektiva ističe neophodnost postojanja pogonskih radničkih savjeta u koliko poduzeće ima više, osobito odvojenih pogona ili radilišta zatim da bi pogonske savjete trebalo, više nego dosada osamostaliti u donošenju pojedinih odluka, pa i u raspodjeli dohotka, te — jer su se oni u dosadašnjoj praksi potpuno afirmirali i pokazali sposobnima — da odlučuju i o najvažnijim problemima.

Prema odgovorima iz mesne industrije »Sljeme«, pogonski savjeti raspravljaju o upotrebi fondova koji su pogonima stavljeni na raspolaganje, o planovima proizvodnje i završnom računu pogona. Osim toga, savjeti u pogonima s posebnim obračunom samostalno raspodjeljuju dohodak, s tim da pri obračunu izdvajaju doprinose za centralne fondove poduzeća i pokriju dio troškova uprave. U poljoprivredno-industrijskom kombinatu »Belje« pogonski savjeti, pored ostalog, daju prijedloge radničkom savjetu kombinata za postavljanje i smjenjivanje direktora i šefa računovodstva u pogonu, kao i raspodjelu svojih slobodnih sredstava. Dalje se u odgovoru s »Belje« kaže, da se dosadašnje djelovanje pogonskih savjeta pozitivno odrazilo na poslovanje čitavog kombinata. Tome je — navode — najviše pridonijela činjenica, da su radnici kroz pogonske savjete masovnije mogli sudjelovati u diskusijama prilikom donošenja pojedinih odluka i zaključaka o njihovom pogonu. To im prije — kad je postojao samo radnički savjet kombinata — nije bilo omogućeno, jer je on pretežno zasjedao u sjedištu poduzeća.

Iako je u riječkom poduzeću Luka i skladišta još 1954. godine izabrano pet pogonskih savjeta, oni sve do prošle godine nisu samostalno odlučivali, jer su imali samo savjetodavni karakter: centralnom radničkom savjetu davali su prijedloge i sugestije za rješavanje pojedinih problema. Ali, evo već nešto više od godinu dana pogonski savjeti u ovom poduzeću odlučuju o otkazima radnicima s više od 20 godina ukupnog ili sa 15 godina neprekidnog staža, donose rješenja o naknadi štete do 10 tisuća dinara, izrađuju proizvodni plan pogona, naravno u okvirima plana čitavog poduzeća, odlučuju o nabavi osnovnih sredstava i

o broju radne snage u svom pogonu i slično. U ovom se poduzeću također biraju i upravni odbori pogona, kojima su također dane prilično široke ovlasti. Predsjednik centralnog radničkog savjeta poduzeća Luka i skladišta, među ostalim navodi, da su pogonski savjeti znatno pridonijeli boljem i cjelovitijem rješavanju pojedinih pitanja, osobito u posljednjih godinu dana, t.j. otkad su organi upravljanja u pogonima dobili šire nadležnosti. On na kraju ističe, da bi ti organi još efikasnije radili, kad bi za njihovo samupravljanje postojala stanovita materijalna baza.

I u Tvornici lokomotiva, strojeva i mostova »Đuro Đaković« pogonski radnički savjeti imali su sve donedavno — do prije tri mjeseca — samo savjetodavni karakter. Tada su osamostalijavanjem pogona i prelaskom na obračun po ekonomskim jedinicama savjetima pogona dana veća prava u samostalnom odlučivanju o određenim pitanjima. Tako sada oko 250 ljudi u jedanaest pogonskih savjeta neprekidno raspravlja i samostalno donosi zaključke o povremenim obračunima, sniženju cijene koštanja, o popunjavanju i izmjeni ljudi na rukovodećim mjestima u svojoj ekonomskoj jedinici. Oni također donose samostalne odluke o broju radne snage i suvišnim osnovnim sredstvima svog pogona.

Petgodišnje iskustvo pogonskih savjeta u sisačkoj Željezari pokazalo je, neophodnost njihova postojanja u većim kolektivima s više pogona, a osim toga i to, da im treba dati šire ovlasti. Sada u Željezari 13 pogona ima svoje savjete, a u perspektivi je njihovo biranje predviđeno u još nekim pogonima, kao i više pogonskih radničkih savjeta u velikim pogonima, kao što je valjaonica, u kojoj je zaposleno oko 1200 radnika.

Pogonski radnički savjeti izabrani su u Tvornici elektroda i ferolegura u Sibeniku tek prije nešto više od godinu dana. Za razliku od prakse u drugim kolektivima, u anketnim odgovorima iz ove tvornice navodi se, da se uvođenjem pogonskih savjeta, bez konkretnih nadležnosti u odlučivanju, nije gotovo ništa postiglo, a osim toga se rijetko sastaju na vlastitu inicijativu. Početkom ove godine opozvan je savjet jednog pogona, jer se u pola godine sastao samo jednom. U odgovorima se, pored ostalog, navodi, da se pogonski savjeti u ovom poduzeću još nalaze u fazi traženja pravilnog pu-

ta, prava i svojeg mjesta u kolektivu, kao i to da se stiče dojam, da su ti organi zamijenili sastanke sindikalnih pododborova. A to je, slobodno se može reći, odraz prava i nadležnosti, nepredviđenih u pravilniku o pogonskim savjetima, u kojem se iz člana u član ponavljaju izrazi »pretresa«, »vodi politiku«, »raspravljaju«, a rijetko se gdje kaže, da pogonski radnički savjeti treba da donose i zaključke.

Radničko samupravljanje u poduzeću Dalmacija cement riješeno je na poseban način. To je zapravo kombinat, u čijem je sastavu pet tvornica cementa i jedna tvornica azbestnih proizvoda. Sve su one prije udruživanja, početkom 1957. bile samostalna poduzeća i imale samostalne organe radničkog samupravljanja, koji sada imaju nešto smanjene kompetencije. Ovdje se, dakle, išlo obratnim putem od dosada ustaljene prakse prenošenja nadležnosti na pogonske radničke savjete, t.j. izdvajanjem stanovitih poslova iz nadležnosti tvorničkih radničkih savjeta i davanjem većih ovlasti centralnom radničkom savjetu poduzeća.

Druge grupa poduzeća, u kojoj pogonski savjeti još nisu izabrani, nije se u principu izjasnila protiv njihova postojanja. Iz brodogradilišta »Split« i »Uljanik« među ostalim se odgovara, da su ti organi pogodan oblik za sva veća poduzeća, dok se u brodogradilištima, u kojima su na izradi osnovnog proizvoda — broda — uposleni radnici 30 različitih struka (od kojih nijedan ne daje finalni proizvod) ne može ići na ekonomske jedinice. Prema tome, ni pogonski savjeti ne bi mogli raspravljati odvojeno o pojedinim problemima, jer su svi vezani uz osnovni proizvod. Druge poduzeća, kao što su »Jugoturbina«, kombinat gume i obuće Borovo, Tvornica lakih metala »Boris Kidrič« iz Sibenika, pa Jugoslavenska linijska plovidba iz Rijeke i Vukovarska tekstilna industrija navode, da u njihovim kolektivima pogonski savjeti nisu potrebni, jer imaju razvijene druge oblike radničkog samupravljanja, kao što su različite stalne i povremene komisije radničkog savjeta, zatim proizvodna savjetovanja i slično. Iz ove grupe će tvornica plastičnih masa »Jugovinil« i još neke izabrati pogonske savjete još ove godine.

Na temelju odgovora iz ove ankete, Odbor za privredne organizacije izradit će prijedlog za dopunu propisa o radničkom samupravljanju i uputiti ga Saveznom Izvršnom vijeću, što će u mnogome pomoći daljem razvijanju radničkog upravljanja. Lj. Vrcić

Uz 40-godišnjicu KPJ i SKOJ-a JUGOSLAVENSKI KOMUNISTI I ŠPANJOLSKI GRAĐANSKI RAT

Srpnja mjeseca 1936. godine počeo je general Franko, pošto je prethodno uzurpirao vlast u španjolskom Maroku, napad na republikansku Španjolsku, gdje je na vlasti bila koaliciona vlada komunista i socijalista. Obilno potpomognut od Hitlera i Musolinija Franko je napredovao prema Madridu, srušivši španjolske republike. Frankov napad na teokovine, koje je španjolski narod stekao legalnim putem, bio je samo prividno unutrašnji konflikt. U stvari, bio je to napad svjetske reakcije, rastućeg fašizma, na slobodoljubivi narodni pokret u svijetu, koji se manifestirao u pokretu Narodnog fronta.

Citavo napredno čovječanstvo je tako i shvatilo Frankov napad i mobiliziralo se za obranu republikanskog režima. U pomaganju španjolskom narodu, pred kojim je nakon kratkotrajne slobode opet iskrnula avet diktature, prednjačio je međunarodni proletarijat, odnosno njegova avangarda — komunistička partija. I jugoslavenski komunisti, svjesni važnosti obračuna u Španjolskoj, uputili su se preko granice, da se uključe u redove branilaca španjolske Republike.

Komunisti i napredni ljudi Jugoslavije kretali su za Španjolsku iz dva pravca. Veći dio prebacivao se ilegalno iz Jugoslavije preko Francuske, dok su iz Sovjetskog saveza naši komunisti — politički emigranti i polaznici Komunističkog univerziteta nacionalnih manjina Zapada, snabdjeveni falsificiranim putnim ispravama stizali u Španjolsku i javljali se tamo na dispoziciju Centralnom komitetu KP Španjolske.

Komunistima iz Jugoslavije naročito je bilo teško doseći španjolsko tlo. Jugoslavenska vlada zauzela je u odnosu na sukob u Španjolskoj stav nemiješanja, što je u stvari obilno išlo na ruku generalu Franku. Ne prezajući od teškoća jugoslavenski komunisti pronašli su stotine načina da se domognu Španjolske. Često puta je to značilo putovanje na osovina vagona ili u kakvoj smrdljivoj brodskoj rupi. Neki od španjolskih boraca bili su po nekoliko puta hapšeni i zatvarani, dok su uspjeli postati borci protiv međunarodne reakcije. Tokom vremena akcija za prebacivanje u Španjolsku postala je organiziranija. Uspostavljeni su kanali za prebacivanje, pa se čak pokušalo i s masovnim prebacivanjem. Sve teškoće, pa ni one koje su iskršavale na španjolskoj granici, nisu mogle pokolebati jugoslavenske komuniste u odlučnosti da manifestiraju proleterski internacionalizam. Premda je u Španjolskoj bio na vlasti Narodni front, komunisti koji su dolazili iz inostranstva i stvarali čuvene internacionalne brigade, španjolski socijalisti i anarhisti bojeći se snažnija komunističkog utjecaja, čini-

li su smetnje prilikom prijelaza granice i uključivanja u republikansku armiju. Prva internacionalna borbena grupa osnovana je od učesnika međunarodne Spartakijade, koja se održavala u Barceloni, te od političkih emigranata, sklonjenih u liberalnoj, Španjolskoj. Prvi dobrovoljci iz Jugoslavije, oko 4 stotine srpskih, hrvatskih i crnogorskih radnika, uključenih u centuriju »Ernest Telman«, borili se već u kolovozu 1936. godine kod Hueske. Tu je pao i prvi jugoslavenski borac, radnik Radoslav Horvat.

Formiranje internacionalnih brigada išlo je prilično teško. One su uglavnom stvarane nakon herojske obrane Madrida, poslije 7. listopada 1936. god. Među posljednjima stvorena je 129. internacionalna brigada »Georgi Dimitrov«, u kojoj su kičmu činili borci iz naših krajeva. Uzroci što je brigada »Georgi Dimitrov« stvorena relativno kasno leže u činjenici, da se u Španjolskoj nalazio mali broj Jugoslavena, koji je izgledao još manji zbog toga što su protiv stvaranja takve brigade bili komandanti drugih jedinica, jer im se bilo teško rastati od svojih najboljih boraca.

Internationalne brigade sačinjavale su dvije divizije. U 35. diviziji nalazile su se brigade

Nijemaca, Amerikanaca i Francuza, a u sastavu 45. divizije, uz našu brigadu nalazile su se poljska i talijanska brigada.

U razdoblju od 1936. do 1939. god., koliko je trajao rat, u Španjolskoj se borilo oko 1200 Jugoslavena. Mnogi od njih nesebično su položili svoje živote, duboko svjesni da se ne bore samo za dobrobit španjolskog naroda, nego i za svjetski progres. U tome je i ležao smisao njihove borbe. Najteža žrtva koju je podnijela KPJ, bila je pogibija Blagoja Parovića, člana CK KPJ, koji je pao pod Madridom kao komesar XIII. internacionalne brigade.

Internationalne brigade odigrale su vrlo važnu ulogu u borbi španjolskog naroda. Ne samo po svom ogromnom djelovanju, nego i po svojoj borbenoj gotovosti, koja je u nizu bitaka pred Madridom, na Ebru, na Tahu, i drugdje došla do izražaja, one su stekle neumrlu slavu.

Za nas je naročito značajno da je Španjolska poslužila kao borbena škola kadrova naše revolucije. Bogato iskustvo stečeno u Španjolskoj bilo je ogroman kapital. Mnogi od heroja španjolskog građanskog rata postali su i heroji naše narodne revolucije. S. Lj.

IVAN MATIĆ „VIDAČAK“ U POVODU 15 - GODIŠNJICE SMRTI

Ovih se dana navršava 15 godina kako je mučki ubijen prvi predsjednik podružnice URS-ovih sindikata u Drišnju Ivan Matić »Vidačak«, rudarski radnik iz Trbounja.

Organizacija URS formirana je početkom 1934. godine, a izvršni odbor ove sindikalne podružnice sačinjavali su radnici »Kontinental« i neki rudari iz poduzeća »Monte Promina« u Siveriću. Predsjednik podružnice bio je Ivan Matić »Vidačak«, radnik »Kontinental«. Sastanci organizacije održavali su se većinom u kući predsjednikovoj, a stalna pismena veza s Radničkom komorom u Splitu, osiguravala je uputstva, kako da se pokreće sindikalni rad među 600 radnika »Kontinental« i 1000 »Monte Promine«. Pored te veze, postojala je i stalna veza s URS-ovim sindikatima iz Vareša i Zenice, koja je naročito dolazila do izražaja za vrijeme štrajkova, i to u vidu novčane pomoći.

Poduzeće »Monte Promina«, na čijem se čelu nalazio poznati izrabljivač radničke klase Vonko, vrlo bijedno je plaćalo svoje radnike i svi zahtjevi, da se povise plaće bili su odbijeni. Kada su sindikalni rukovodioci u Drišnju bili obaviješteni, preko Komore iz Splita, da je »Monte Promina« zaključila s nekim brodarskim poduzećem veću isporuku ugljena, pod vrlo povoljnim uslovima, pokušali su iskoristiti taj momen-

nat, te stupanjem u štrajk ostvariti svoje opravdane zahtjeve. U mjesecu augustu 1934. godine u ime sindikalne podružnice upućen je najprije pismeni zahtjev direktoru Vonku, koji je, kako se i očekivalo, bio odbijen, pa se stupilo u štrajk. Štrajk je obuhvatio pogone u Siveriću, Velušiću i Siveriću. U štrajku je učestvovao veliki broj radnika, a da bi on bio što uspješniji formirani su štrajkaški odbori i štrajkaške straže po pogonima. U štrajku je sudjelovalo oko 1000 radnika. O štrajku je bila obaviještena Radnička komora u Splitu, a Ivan Matić »Vidačak«, neumorni predsjednik, stalno je obilazio štrajkaše po pogonima u Siveriću, Velušiću i Siveriću.

Kako nije dolazilo do popuštanja sa strane direktora Vonka, najavljeni su razgovori između predstavnika sindikata, sreskog načelnika iz Knina, Rudarskog satništva iz Splita i direktora. Sastanak je bio zakazan za 27. augusta 1934. godine u Drišnju. Dan prije Ivan Matić »Vidačak« obišao je štrajkaše u Siveriću i Siveriću, da ostanu u potpunoj u svojim zahtjevima. Vrativši se uvečer kući u Trbounje, »Vidačak« je odlučio da ujutro rano ode u Velušić, a zatim da preko Promine posjeti Siverić. Namjeravao je da na pregovore u Drišnju povede Iliju Kulića radnika iz Velušića. Ivan Matić »Vidačak« uputio se u Razvođe oko 5 sati ujutro, a oko 8 sati nađen je mrtav pored ceste do napaštene trafo-stanice u Velušiću.

Sudsko medicinska komisija je »ustanovila« smrt od groma, a istoga dana žandari su izvršili premetačinu u kući ubijenog »Vidačaka« i oduzeli svu sindikalnu arhivu i pečat. Do zakazanih pregovora nije došlo, a štrajk je nastavljen. Još za života Ivana Matića o štrajku su bili obaviješteni drugovi iz Vareša i Zenice, koji su poslali novčanu pomoć, ali budući da je pečat prilikom premetačine bio oduzet, to novac nije mogao biti predignut na pošti pa je on vraćen. Poslije smrti Ivana Matića »Vidačaka« štrajk je još potrajao nekoliko dana, a onda se počeo osipati, dok napokon nije prekinut bez ikakvog uspjeha. Borba, koju je sa svojim drugovima vodio »Vidačak« krunisana je punom pobjedom tek u Narodnoj revoluciji. (c)

Jubilej Zagrebačkog velesajma

U subotu, 5. rujna ove godine, zavijorit će pred upravnom zgradom Zagrebačkog velesajma za stave trideset evropskih i van-evropskih zemalja. Toga će dana svečano biti otvoren ovogodišnji jesenski Zagrebački međunarodni velesajam — 57. priredba ovog već pola stoljeća poznatog sastajališta privrednika i poslovnih ljudi iz čitavog svijeta.

Iako ove godine Zagrebački velesajam slavi pedeseti jubilej, njegova je tradicija znatno duža i bogatija. Naime, nakon 800 godina trajanja starih zagrebačkih godišnjih sajмова od kojih je najstariji »Kraljevski sajam« (održan 1094. g. na Markovu trgu), te nekoliko Hrvatsko - slavonsko - dalmatinskih izložbi održanih u kasnijem razdoblju - 1852. do 1864. g. — početkom ovog stoljeća (1906. g.) osnovan je Zagrebački zbor. Ta je godina označila prekretnicu sajmovu u Zagrebu, jer je već iduće godine u Zagrebu održan prvi međunarodni sa-

jam uzoraka, koji je ujedno bio prvi veći sajam na jugoistoku Evrope. Prije Zagreba, u Evropi su sajam imali jedino Leipzig (1894.) i Pariz (1904.), a tek kasnije, za vrijeme Prvog svjetskog rata sajmove su osnovali Bordeaux. Lyon i Valenzia, dok se 1920. javljaju sajmovima Bruxelles, Milano, Prag i Utrecht.

Zagrebački zbor je bio član one grupe sajmovu, koji su 1925. osnovali vlastitu organizaciju — Uniju međunarodnih sajmovu i zbog toga i danas ima status člana - osnivača Unije. Statusom Unije je predviđeno, da se Kongres Unije svakiput održava u gradu jednog od članova - osnivača, pa će tako ove godine Zagreb biti domaćin 26. kongresu Unije, koji će se održati od 21. do 23. listopada.

U tih pedeset godina postojanja, Zagrebački velesajam je nekoliko puta mijenjao mjesto izlaganja, jer je uvijek nakon stanovitog vremena ustanovljavano,

da je prostor premalen za sve brojnije izlagače. Samo jedan podatak najbolje će ilustrirati taj razvitak: na prvom međunarodnom sajmu, 1910. g., Zagrebački zbor je imao tek 36.000 četvornih metara izložbenog prostora, a ove će godine inozemni i domaći proizvođači i trgovci izlagati na sajmu od 465.000 četvornih metara.

Bez sumnje, ovogodišnji jesenski velesajam u Zagrebu, bit će najveća dosadašnja privredna manifestacija Zagrebačkog velesajma, jer na njemu - kao nikad dosad - nastupaju izlagači iz trideset zemalja. Među ostalim, prvi put će ove godine izlagati industrijalci iz Ceylona, Urugvaja, Indonezije i Maroka, a kao već stalne izlagače, vidjet ćemo proizvođače iz USA, SSSR, Velike Britanije, Zapadne i Istočne Njemačke, Francuske, Brazila, Italije, Austrije, Indije, Švicarske, Čehoslovačke, Bugarske, Poljske, Izraela, UAR, Mađarske, Holandije, Grčke, i Iraka, koji će u kolektivnim izložbama svojih zemalja izlagati na 38.671 m². Osim toga će kao individualni izlagači prikazati svoje proizvode industrijalci i trgovci iz Španjolske, Velike Britanije, Švedske, Belgije, Japana i Lichtensteina, a posebno će preko naših izvoznouvoznih poduzeća također izlagati proizvođači iz Austrije, Isto-

čne i Zapadne Njemačke, Francuske, Holandije, Italije, Švicarske i Mađarske na površini od 13.153 m². Ukupno će, prema tome, na ovogodišnji sajam doći i — kolektivno, individualno — ili preko naših zastupničkih poduzeća — izlagati 4161 strano industrijsko i trgovačko poduzeće.

Od ovogodišnjih stranih izlagača, mnogi su najavili brojne novitete, osobito u izradi strojeva za automatizaciju proizvodnje, preciznih instrumenata i aparata i različitih plastičnih masa za svakojaku upotrebu. Svakako, najviše atraktivnosti — kao i, do sada — obećavaju USA i SSSR, koji će ponovo prikazati svoja najnovija dostignuća na području nuklearnih nauka. Veliko zanimanje stranih izlagača za ovogodišnji Zagrebački velesajam dokazuje i to, što su Italija i Grčka, pored postojećih, sagradile veće paviljone. Novi talijanski paviljon od 3500 m² bit će, prema svojoj konstrukciji jedan od najatraktivnijih među svim paviljonima na Aleji nacija.

Više od tisuću domaćih izlagača izlagat će ove godine na oko 85.000 četvornih metara zatvorenog izložbenog prostora, dok će brojni, posebno proizvođači po-

(Nastavak na 4. strani)

Vanjskopolitički komentar

Opasne ambicije

U jeku priprema za susrete sovjetskog premijera Hruščova i predsjednika SAD Ajenhauera, kad se s obje strane ulažu kakvi takvi naponi da se nepo-remeti atmosfera pred razgovore, pojavljuju se na različitim stranama svijeta problemi koji izazivaju zabrinutost kod miroljubive javnosti. U Americi, na primjer, neka lica i grupe vrše pritisak da se poslije tridesetprvog oktobra nastave eksperimenti nuklearnim oružjem; na Dalekom istoku otvara se novo žarište nesporazuma prijetnjama građanskim ratom u Laosu, a u Evropi jedna novopečena »atomska sila« zvečka svojom atomskom silom. Riječ je o Francuskoj koja je nedavno presjekla nagađanja o tome da li je ona sposobna ili ne da proizvede atomsku bombu.

Za vrijeme konferencije devet nezavisnih afričkih država u Monrovi, Francuska je zvanično objavila da će pristupiti nuklearnim probama u Sahari, precizirajući i mjesto i prirodu ovih eksperimenata. Jedino datum predviđenih proba nije fiksiran. Ovo saopćenje došlo je kao odgovor na rezoluciju konferencije u Monrovi i proteste afričkih naroda. U cilju »umirenja« Afrikanaca u ovom saopćenju se tvrdi da francuski stručnjaci pretpostavljaju da ne će biti nikakvih opasnosti od radioaktivnih čestica. Međutim, uveravanja o poduzetim mjerama za bezbjednost afričkih naroda, bez obzira da li je to točno ili ne, nisu izazvala željeno reagiranje, niti su u bilo kakvom vidu smanjila uznemirenost i energične proteste afričkih zemalja.

Francusko saopćenje je prvi zvanični dokument o francuskim pripremanjima za nuklearne eksperimente. Međutim, Francuska već od 1954. radi na proizvodnji atomske bombe. Tada je Gaillard (Gajar) napravio plan o atomskom i nuklearnom razvoju Francuske, što je trebalo da je dovede u »atomski klub« — u red sa SAD, SSSR i Velikom Britanijom. Od tada pa do danas radilo je više hiljada stručnjaka na proizvodnji takozvanog taktičnog oružja — balističkih projektila i atomske bombe. Kakav savršen kontinuitet između Četvrti i De Golove Pe-te republike! Ni u politici prema Alžiru ništa se nije promijenilo. Današnja Francuska nastavlja realizaciju politike »pacifikacije« ranijih vlada Gi Molea, Roberta Sumana i Feliksa Gajara. Nova parola o »miru hrabrih«, naime, ne znači mir za Alžirski narod, niti priznanje njegove nacionalnosti i prava na samoopredjeljenje, već kapitulaciju za Alžiru i narodnooslobodilačku vojsku i mir za francuske velesajmske i kolonijaliste. Ništa se u svemu tome nije promijenilo u De Golovoj Repu-

blici. Ista politika, isti problemi, isti san o veličini Francuske, njejoj posebnoj ulozi u društvu velikih nuklearnih sila. »A« i »H« bomba treba samom da stvore utisak o jačini, a sa »pozicija sile« razgovarati će se zatim o mjestu Francuske u Atlantskom paktu i, ako bude potrebno, o okretanju leđa današnjem partneru i savezniku Adenaueru. A rak-rana cjelokupnog francuskog političkog i privrednog života — Alžir izliječit će se sama po sebi. . .

Ali, postoji i nešto drugo pored ovakvih računata reakcionarnih i kolonijalističkih krugova. To je, prije svega, rastuća svijest čovječanstva, o tome da se prestiž u svijetu ne može više steći samo posjedovanjem ove ili one vrste bombe, već takvom politikom i aktivnošću koja je usmjerena ka obezbjeđenju mira i ravnopravne međunarodne saradnje. To potvrđuju i mnogobrojni protesti širom svijeta, a naročito u afričkim zemljama, protiv planiranih francuskih eksperimenata u Sahari. Afričke države protestiraju ne samo zbog štete koja može biti nanesena njihovom stanovništvu atomskim radijacijama, već i zbog toga što smatraju da ova ista bomba može jednog dana biti upotrebljena protiv njih samih. Zahtjevom Maroka da se ovo pitanje uključi u dnevni red predstojećeg zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, namjera Francuske da izvrši nuklearnu eksploziju postala je krupno međunarodno pitanje i problem broj jedan savremenog svijeta. Ne radi se, pored ostalog, samo o jednoj eksploziji, — bilo ih je dosad ukupno oko 250 u SAD Sovjetskom Savezu i Velikoj Britaniji — već o načinu i vremenu koji su izabrani za taj čin. U političkom pogledu, u svijetlu sadašnje međunarodne situacije koja ide pravcem smirivanja i traženja mogućnosti za pregovore i rješavanje postojećih problema, uključujući i zabranu atomskih eksplozija i razoružanje uopće, realizacija francuskih namjera predstavlja bi nedoglednu štetu po pozitivan razvitak međunarodnih odnosa. Zbog tih razloga odluka Pariza izaziva ne samo zabrinutost, već i ogorčenje međunarodne javnosti, i naročito čitavog svijeta očekuju i traže od odgovornih državnika da se već jednom učini kraj besmi-slenoj trci u naoružanju, a prije svega da se zabrane svi atomski eksperimenti.

Ljuban Jakše

film od srijede do srijede

Čovjek u kišnom mantilu

FRANCUSKI FILM, REŽIJA: JULIEN DUVIVIER

Još jedan susret s nenadmašivim Fernandelom, vječnim nespretnjakovićem »s konjskom gubicom«, dobričinom i navičinom, koji uvijek nehotice upada u svakakve situacije iz kojih na kraju ipak sretno ispliva i nastavlja da živi svojim mirnim građanskim životom. U ovom filmu on, klarinetista, prvi put odlučuje da prevari ženu i djevojku s kojom je to htio da napravi pada mu u naručje s bodežom u leđima. Osumnjičen za ubistvo traži pravog ubicu, ali pri tome se sve više zapetljava, sukobljuje se s jednom razbojničkom bandom, na svakom koraku mu pada u naručje novi lješ, a uz to je proganjen i od jednog ucjenjivača. Sedam je mrtvih u ovom filmu, ali on ni u jednom času ne prestaje da bude komedijom situacije, mi se čak i mrtvima smijemo, jer vješta ruka iskusnog režisera Juliana Duviviera kroz sve nove i neočekivane situacije umije da sačuva osnovnu ideju filma. Naravno, da je to bilo moguće samo s Fernandelom u glavnoj ulozi, koji doduše nije drukčiji nego inače, ali zar je u ovoj ulozi i trebao drukčiji da bude.

Velika iluzija

FRANCUSKI FILM, REŽIJA: JEAN RENOIR

Ponovno stavljanje na repertoar ovog velikog filma, koji je nastao prije gotovo 25 godina, ima dvostruko opravdanje. Prvo svega zbog ideje bratstva i solidarnosti među ljudima, kojom je film prošet i koja uvijek i svagdje treba da bude izricana, a izrečena na način kako je to učinjeno u »Velikoj iluziji« ne može a da ne proizvede najhumaniji efekt. Drugo opravdanje je velika umjetnička vrijednost filma, u kojem je plemenitoj ideji dan najljepši izraz i stvoreno veliko djelo ljudskog duha, kojim treba da se upoznaju sve generacije. Malo je prostora da bismo nabrojili sve scene, koje su u ovom filmu toliko snažne na postaju nezaboravne. Spomenimo samo susret odbjeglih francuskih zarobljenika s Njemcima, koja im daje utopište ili završnu sekvencu prelaska preko švicarske granice. Zaista je »Velika iluzija« potpuno zaslužno u prošlogodišnjem briselskoj anketi, u kojoj je učestvovalo 117 historičara iz 28 zemalja, uvrštena među 12, pa čak i među 6 najboljih filmova svih vremena. A Jean Renoir je nedavno rekao: »Ja sam danas star čovjek i kad bih sumirao svoje bilanse, ispalo bi, suđeci po »Velikoj iluziji«, da nisam uzalud radio«. I nije, jer samo ovaj film je dovoljan da njegovo ime bude zapisano zlatnim slovima u filmskim analima.

Valentino

AMERIČKI FILM, REŽIJA: LEWIS ALLEN

Kad je prije 33 godine, na vrhuncu svoje slave, Rudolf Valentino umro, njegove brojne obožavateljice zahvatila je prava histerija žalosti. Neke su čak počinile i samoubistvo, a oko njegovog imena je opletena legenda najvećeg ljubavnika filmskog platna. Ta legenda je još uvijek svježja, svakome je poznata i nije nikakvo čudo da su holivudski producenti došli na ideju, da bi se ona mogla i bogato unovčiti. I legendi je dan konkretni oblik, stvoren je film o Valentino. Ali film koji je u stanju i da ubije samu legendu. Jer Valentino, kako ga je u filmu tumačio Anthony Dexter, nije ništa drugo nego prilično beskrupulozni ljepotan, koji je za ljubav svoje karijere bio kadar i da gaji preko drugih. On, »razgolićen« ovim filmom, postaje i previše prozaičan a da bi bio legendaran, a današnji filmski idoli su ipak drukčiji nego iz vremena nijemog filma i od njih se traži i nešto drugo, a ne samo ljepota i sposobnost zavođenja. Kad bi otkrivanje ovoga bila namjera ovog filma, onda bismo mu mogli i priznati izvjesen kvalitet, ali, suđeci po svemu, to je ispalovisše slučajno, te prema tome ne može da kompenzira njegovu totalnu imbecilnost.

Serenada u Meksiku

MEKSIKANSKI FILM, REŽIJA: CHANO URUTEA

Već smo navikli na ovakve meksikanske patetične limunade, u kojima za ljubav meksikanske pjesme moramo trpjeti kojekakve gluposti. Od početka do kraja smo gledali kako se dvoje natežu oko svoje ljubavi, a sve samo zato da bi film bio normalno dug, premda smo zaželjeli da bude dosta kraći. To je začinjeno s mnogo »dirljivih« momenata, u kojima svi glumci plaču, a trebala bi da plače i publika, kad ne bi bilo sve skupa i previše besmisleno, a još uz to i strašno loše odglumljeno. U istom stilu je i inscenacija, koja predstavlja najneukusniji kolorirani kič, namijenjen publici, koja svoje divljenje umije da izrazi samo sa »oh« i »ah«. A i same pjesme su i previše ukalupljene i komercijalizirane (o njihovom tekstu da i ne govorimo), a da bi ih čovjek s interesom mogao onoliko slušati. Ipak one ostaju jedina, iako relativna vrijednost filma, ali ga se samo zbog samih njih nikako nije isplatilo gledati.

Zadivljujući rezultati

(Nastavak s 1. strane)

potreba naše društvene zajednice za takvim kadrovima.

Također smatram da bi samokaktivnost na kulturno - umjetničkom planu, što je pokazao naš Prvi festival, u idućoj godini trebalo da bude još intenzivnija s nizom oblika (konkursi, takmičenja i tako dalje), koji bi poticali brigadiste i na mnoga njihova ostvarenja na samoj akciji.

I na kraju, kad će početi pripreme za nastavak radne akcije u slijedećoj godini?

— Što se tiče priprema za i-

duću godinu, na tom se već nešto radi i smatram da već početkom septembra treba poduzeti mjere za određivanje lokacije za nova omladinska naselja na novoj dionici, za preseljenje baraka koje će u to vrijeme biti slobodne. Zatim za pripremu raznih planova, materijala i sredstava za organizaciju društvene aktivnosti, kao i niz mjera koje će investitor morati već sada da poduzme u pravcu pripremanja projekata, pripremanja poduzeća za rad i tome slično.

J. Vuković

Široka mogućnost obrazovanja radnika

Radničko sveučilište u Šibeniku i ove godine će brojnim seminarima i tečajevima omogućiti radnicima i službenicima stičanje kvalificiranih i visokokvalificiranih zvanja. Osim toga, sveučilište će pružiti široku mogućnost općeg, ekonomskog i ekonomsko političkog obrazovanja. U tu svrhu pripremit će se tri osnovne grupe seminara.

Prva grupa, odnosno seminar općeg obrazovanja, sadrži slijedeće tečajeve: seminar za opće obrazovanje radnika i službenika, seminar savremene tehnike, tečaj stranih jezika i to engleskog, njemačkog, francuskog i talijanskog. Pored ovih seminara iz prve grupe, održat će se i seminar estetskog obrazovanja, u koji su uključeni likovni, muzički, književni, filmski i kazališni tečajevi.

Druga osnovna grupa ekonomskog obrazovanja sadrži osnovne zasnade iz ekonomije, specialne seminare i jednogodišnju školu za ekonomsko obrazovanje radnika.

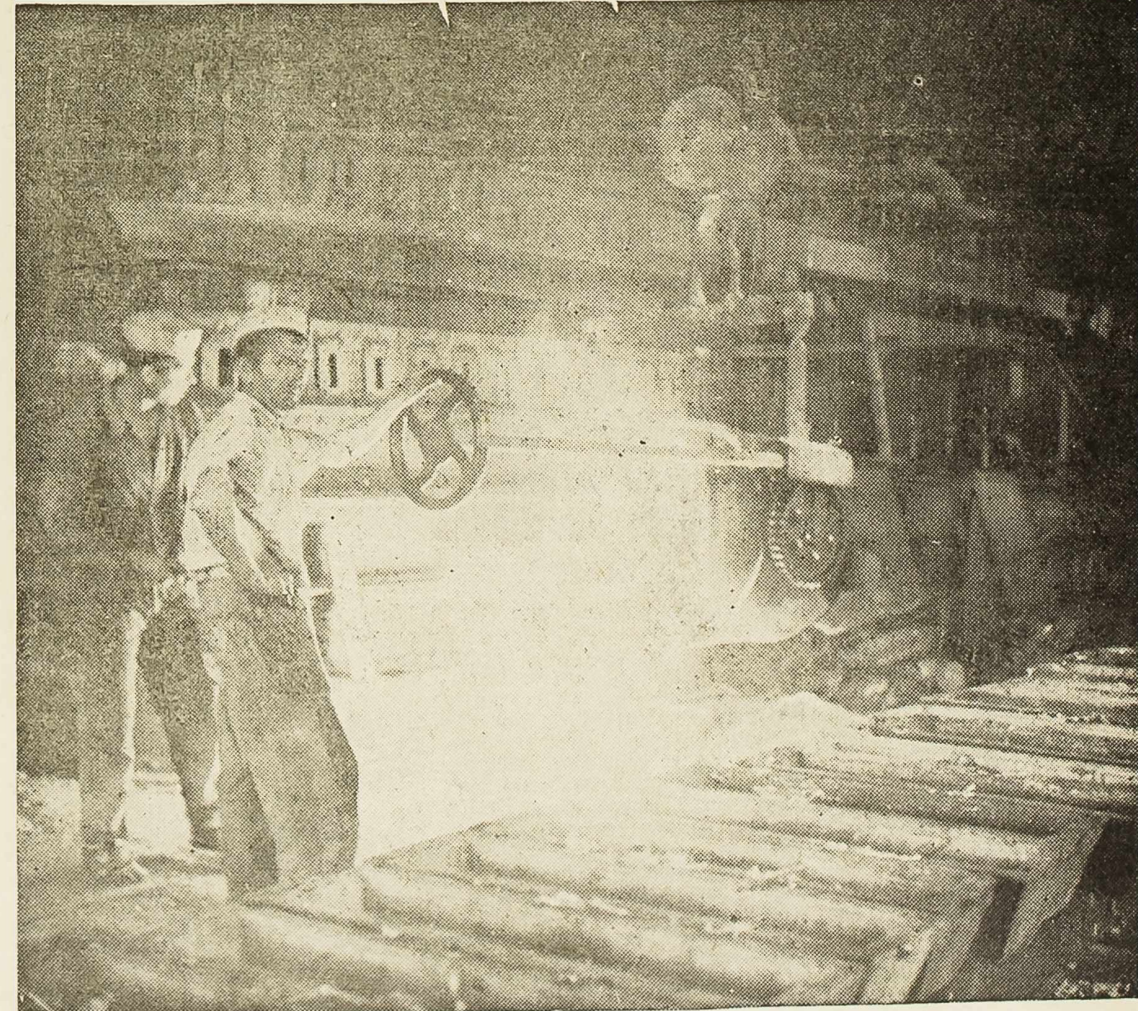
Osnovni seminare iz ekonomije sadrže predavanja iz trgovine, industrijske ekonomike i ekonomike poslovanja.

Specijalni seminare iz ove grupe, obradivati će teme o radničkom samoupravljanju u proizvodnji, o organizaciji proizvodnje, organima radničkog samoupravljanja, ekonomici FNRJ, političkoj ekonomiji i ekonomskoj geografiji svijeta.

Jednogodišnja škola za ekonomsko obrazovanje radnika, obradivati će teme i raditi prema dogovoru samih polaznika.

Treća grupa, odnosno grupa stručnog obrazovanja radnika i službenika održavat će seminare potrebne za polaganje kvalificiranih ispita i visokokvalificiranih ispita i tečajeva daktilografije. Tečajevi za kvalificirane ispite sadrže metalsku, topioničarsku, električnu, građevinarsku, drvo-preradačku, trgovačku struku i tečaj za vozače motornih vozila.

Nije ni potrebno posebno naglašavati, koliko će ovi seminare i tečajevi značiti za našu komunu. Svakako, ova organizacija se-

Jubilej Zagrebačkog velesajma

(Nastavak s 3. strane)

ljoprivrednih i građevnih strojeva svoje proizvode prikazati i na otvorenom prostoru. I ove će se godine među našim izlagačima pojaviti velike tvornice, kao što su »Ivo Lola Ribar«, »Prvomajska«, Željezare Zenica, Jesenice i Sisak, »Rade Končar«, »Boris Kidrič« iz Šibenika. Sve će one na svoje izložbene standove donijeti neki novi proizvod, a u prvom redu one, koji su na stranom tržištu već odavno stekli dobar glas. Osjetljivo pojačanje nastupa nekih istaknutih jugoslavenskih proizvođača govori o sve bogatijem asortimanu i što je najvažnije, o sve većim izvoznim mogućnostima tih proizvođača. To posebno vrijedi za mašogradnju, koja je svoj izložbeni prostor, u odnosu na prošlu godinu, povećala za 48 posto, te elektroindustriju i proizvodnju tekstila i predmeta od plastičnih masa.

Kao i svake, i ove će godine u okviru Velesajma biti upriličeno nekoliko drugih priredbi. Najvažnija će svakako biti komercijalna izložba turizma ENRJ, za koju je sagrađen poseban paviljon. U njemu će na zoran način biti prikazane ljepote našeg Jadrana i drugih krajeva i mogućnosti posjeta kako za naše, tako i za inozemne turiste. Ove će godine, osmi put biti održan Tjedan kože i obuće, a šesti put revija suvremenog odijevanja, dok će treći put biti upriličena izložba mjerne i regulacione tehnike, zajedno sa seminarom s tog područja. Prema tome se vidi, da su sve te priredbe, u okviru Zagrebačkog velesajma, postale već stalne, a po dosadašnjim rezultatima opravdale svoje ustanovljenje.

Sudeći po svemu, ovogodišnji jesenski Zagrebački velesajam bit će smotra uspjeha privrede i nauke iz čitavog svijeta.

Lj. V.

Završna svečanost u Tijesnom

U Tijesnom je u povodu odlaska posljednje smjene djece palih boraca, koja su se ovdje nalazila na ljetovanju, obavljena skromna svečanost. Nakon svečane kinopredstave, u kojoj su djeci prikazani razni crtani filmovi, priredena je logorska vatra i mali vatromet. Ovoj završnoj svečanosti prisustvovali su predstavnici Sekretarijata za prosvjetu NO-a kotara i općine Tijesno, te brojni mještani i gosti, koji su se nalazili u Tijesnom na godišnjem odmoru. Na ljetovanju je bilo oko 150 djece palih boraca s našeg kotara.

Jedno jutro s tržnim nadzornikom

Velik broj preprodavača voća i povrća — Gdje odlazi ulje iz okolnih mjesta — Ribari i cijene — Zašto građani štite nepravilno trgovanje

U ranim jutarnjim satima naš reporter uputio se s tržnim nadzornikom u malu »šetnju« po tržnici i ribarnici. Interesirali su ga preprodavači voća, povrća i jaja, koji se svakodnevno pojavljuju na tržnici s većim količinama tih artikala. To su stari poznatiji tržnog nadzornika, koji vodi borbu protiv preprodavača i zaštićuje potrošače.

Uputili smo se na obalu da iščekamo brodove, koji povezuju Šibenik s otocima. Brodovi su pristajali. Među svakojakom prtljagom nalazio se i velik broj košara s voćem i povrćem. Preprodavači su odmah stupili u pregovore s vlasnicima. Na brzinu se sklapaju ugovori. Artikli mijenjaju vlasnika. Za nekoliko minuta »kupci« će se pojaviti na tržnici kao preprodavači.

— Svi ovako ne čine, — rekao je nadzornik. Neki jednostavno čekaju rano jutro na tržnici i od proizvođača zakupe povrće, voće i jaja i prodaju ih, naravno, po višim cijenama.

Tek tada, kad smo vidjeli iz kakvih »kanala« preprodavači nabavljaju robu uputili smo se na tržnicu.

»VISOKORODNI« VRT

— Vaše ime, molim — pita nadzornik svog starog znanca. Naravno, preprodavač se našao u škripcu i počeo se braniti.

— Izvinite čete, ali ovo je moja roba. Nisam je zakupio. Imam svoj vrt.

— Adresa? — ponovno pita nadzornik. Zatim smo se uputili u vrt preprodavača, u kojem ima desetak kvadratnih metara suhe ispućane zemlje, nekoliko korijena kupusa i zakrčjalog zelja.

Zaključak: Ovakav vrt ne može dati one količine voća i povrća, koje preprodavač iznosi na tržnicu. Vratili smo se preprodavaču, koji daje podatke i tržni nadzornik kazuje prvu prijavu Tržnoj inspekciji NO općine. I novčana kazna nije izostala. Ako se to ponovi drugi dan, tržni nadzornik podnosi drugu, treću, četvrtu i tako zna koju prijavu.

Borba se nastavlja do kraja, a ustrajnost tržnog nadzornika konačno pobjeđuje. Preprodavača na tržnici je sve manje. S time i cijene pojedinim artiklima opadaju. Idemo dalje. Tržni nadzornik kazuje imena preprodavača, koji daje podatke i tržni nadzornik kazuje prvu prijavu Tržnoj inspekciji NO općine. I novčana kazna nije izostala. Ako se to ponovi drugi dan, tržni nadzornik podnosi drugu, treću, četvrtu i tako zna koju prijavu.

Nepažnja šofera pro-uzrokovala tešku nesreću u Bilicama

U Bilicama se nedavno dogodila teška nesreća u kojoj je izgubila život 26-godišnja Milka Vučković iz Radonića, a teže je povrijeđena 17-godišnja Zorka Paković iz Danila Birnja.

Objek radnice su zaposlene u poduzeću »Dalekovod« i tog dana su bile dodijeljene na rad kod kamiona, kojim je upravljao šofer Mijo Spečić iz Duge Rese. Nesreća se dogodila u času kad su spomenute radnice skupa s ostalim drugovima i šoferom pripočevali uz kamion prikolicu - cisternu sa 500 litara vode, koju je trebalo odvesti na gradilište. Teretnjak je bio natovaren sa 3400 kilograma tucanika, a prikopčavanje prikolice obavljalo se na priličnoj strmini. U jednom momentu kamion je krenuo natrag. Šofer i radnici su pravovremeno odskočili ustranu, dok Milka i Zorka u tome nisu uspjele, pa su se našle pod stra-

nim dijelom kamiona. Šofer je odmah skočio u kabinu i upalio motor, ali je već sve bilo kasno. Nesreća se više nije mogla izbjeći. Nastradale radnice prevezene su hitno u šibensku bolnicu gdje je Milka umrla, dok je Zorka zadržana na liječenju.

Organi unutrašnjih poslova, koji su odmah došli na mjesto nesreće, ustanovili su, da šofer nije propisno osigurao kamion sa teretom na onako velikoj strmini. Naime, nije postavio kamenje pod točkove, a niti je vozilo ostavio u brzini, nego je samo povukao ručnu kočnicu. Međutim, kočnica je bila neispravna, pa je iznenada popustila. (ba)

Strani automobil teško povrijedio starca

Prije nekoliko dana jurio je cestom pokraj Padana jedan strani automobil, koji je u jednom momentu oborio 67-godišnjeg Božu Ilića iz Padana. U početku se mislilo, da on nije zadobio nikakve teže povrede, pa mu je stranac dao 3000 dinara na ime odštete. Međutim, istog dana navečer Boži je naglo pozlilo te je hitno prevezen u kninsku bolnicu, gdje se još uvijek nalazi u nesvijesti. Pretpostavlja se da mu je čak i život u opasnosti. Automobil je imao oznaku MI 27-5182, a izgleda da pripada jednom talijanskom državljaninu. Organi unutrašnjih poslova raspisali su potragu za tim automobilom. (ba)

IZ MOKROG POLJA

Mokropoljci su završili vršidbu bijelih žitarica. Prinos je bio mnogo bolji nego lanijske godine. Sada se obavlja berba kukuruza, koji je nešto slabije rodio. Vinogradi su ponijeli osrednje, dok je urod krumpira ispod očekivanja.

Stanovnicima Mokrog Polja i okolnih sela vukovi su i ovog ljeta nanijeli znatnu štetu. Nekim seljacima je poklano po 5 do 6 ovaca i janjaca. Postavlja se pitanje: što radi tamošnja lovačka organizacija i njezini članovi?

kontrola preprodavača voća i povrća i ostalih, naoko sitnih stvari, koje im donose veliku i laku zaradu.

»uljari«, da ih tako nazovemo dolaze do svog artikla. Iz Rogoznice i Primoštena, koji su najveći proizvođači ulja na našem kotaru, stižu najveće količine tog začina na šibensku tržnicu. Svakog jutra pred brodom i autobusom, koji stižu iz tih mjesta nađe se po nekoliko preprodavača. Oni odmah ne donose ulje na tržnicu, nego ga sklanjaju u kuće i privatne zanatske radnje, koje su također stalni poznanici tržnog nadzorniku i Tržnoj inspekciji općine.

Preprodavači prodaju ulje, kaže tržni nadzornik, kad se pruži najbolja prilika za dobru zaradu. Oni donose manje količine kako bi održali što veću cijenu.

— Naravno, i tih preprodavača je sve manje. Kazne Tržne inspekcije NO općine imaju svoj efekt.

UDVOSTRUČENE CIJENE

Sekretarijat za privredu NO općine Šibenik, izvršavajući zaključke Savjeta za robni promet na jednoj od proteklih sjednica odredio je najviše maloprodajne cijene svježoj ribi, koju putrošači dobivaju od proizvođačkih privrednih organizacija, privrednih organizacija za promet ribom i ribara. U većini slučajeva ribari su dobro primili novi cijenik, što dokazuje, da su cijene pravilno određene. Međutim, ima i onih, koji se ne pridržavaju propisa.

Izdvojiti ćemo nekoliko najkarakterističnijih slučajeva iz prakse tržnog nadzornika.

— Dogodi se, ali rijetko, da ribari ne poštuju propise o cijenama. Interesantno je napomenuti, da u tom predjače ribari iz Mandaline. Tako je ribar Dujze D. prodavao jednoga dana i pred knezeve palače srdele po 120 dinara. Prodavao je ribu na nedozvoljenom mjestu čak dva puta skuplje. Kasnije je prodavao srdele po istoj cijeni na ribarnici, ali nije platio taksu. Naravno, uslijedila je prijava i novčana kazna.

— Slično je radio i Krste J., koji je prodavao lokarde čak po 400 dinara, nije platio taksu, a nije inače ni dozvolu za ribarenje.

— I Sime M. iz Mandaline, također je prodavao srdele po 120 dinara, a Tomislav C. lokarde po 300 dinara, kojima je cijena 180.

— Ne mogu shvatiti građane - rekao je tržni nadzornik, koji kupuju ribu po dvostrukoj cijeni, iako se na ribarnici ista riba može dobiti mnogo jeftinije. Tako i sami potrošači omogućuju nepravilno trgovanje i nabijanje cijena. Kod vaganja kupljene količine artikala također sam našao na otpor građana. U nekim slučajevima građani štite takvu »trgovinu« i »trgovce«.

Završio je još jedan radni dan tržnog nadzornika. Završio je jedan dan borbe protiv preprodavača i nabijanja cijena i pomoći potrošačima. (A)

UPRAVNI ODBOR
TVORNICI ELEKTRODA I FEROLEGURA U ŠIBENIKU

r a s p i s u j e

NATJEČAJ

1. Pomoćnik direktora;
2. Šef pogona TE-a;
3. Šef normnog ureda;
4. Šef ekonomsko - financijske grupe;
5. Referent za kredite u Industrijsko - inženjerskom birou.

UVJETI:

1. Ing. metalurgije, kemije ili diplomirani ekonomista s 15 godina prakse.
2. Ing. kemije s 5 godina prakse.
3. Mašinski tehničar sa 6 godina prakse.
4. i 5. Ekonomista tehničar s 5 godina prakse.

Molbe se podnose Komisiji za zasnivanje i otkazivanje radnih odnosa Tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku u roku od 15 dana po objavljenju Natječaja.

Plaća po Tarifnom pravilniku.

Upravni odbor
Tvornice elektroda i ferolegura
Šibenik

OBALNA PLOVIDBA „ŠIBENIK“ - ŠIBENIK NATJEČAJ

Za radno mjesto službenika za poslove financijskog i saldo konta knjiženja.

Za navedeno radno mjesto potrebna je srednja stručna sprema ili odgovarajuća praksa.

Vlastoručno pisane ponude dostaviti upravi poduzeća.

Nastup službe odmah ili po sporazumu.

Plaća po tarifnom pravilniku poduzeća.

REFERENT ZA DEVIZNO POSLOVANJE. U obzir dolazi službenik sa srednjom stručnom spremom koji je radio na tekućim poslovima i koji ispunjava uvjete predviđene Pravilnikom o stručnoj spremi službenika, koji rade na vanjskotrgovinskim poslovima.

NARODNI ODBOR KOTARA ŠIBENIK KOMISIJA ZA
STIPENDIJE

r a s p i s u j e NATJEČAJ

ZA STIPENDIRANJE STUDENATA

1. Tri studenta ekonomskog fakulteta
2. Jednog studenta poljoprivrednog fakulteta
3. Jednog studenta pravog fakulteta
4. Dva studenta tehničkog fakulteta (jednog na odsjeku niškogradnje i jednog na hidrotehničkom odsjeku),
5. Tri učenika geodetske srednjoškolske škole.

Natjecatelji neka dostave taksirane molbe Komisiji za stipendiranje pri NO kotara s priložima:

1. Svjedodžba o završenoj srednjoj školi, odnosno fakulteta koji pohađa,
2. Poresko uvjerenje,
3. Opširnu biografiju i karakteristike omladinske organizacije.

Molbe sa svim potrebnim dokumentima treba dostaviti najdalje do 1. X. ove godine.

Rok završetka studija prema statutu odgovarajućeg fakulteta, odnosno škole.

KOMUNALNA BANKA ŠIBENIK
NATJEČAJNA KOMISIJA

r a s p i s u j e NATJEČAJ

za popunjenje upražnjenih službeničkih mjesta, u centrali Šibenik:

1. Jednog referenta u službi knjigovodstva,
2. Jednog referenta za blagajničku likvidaturu u službi blagajne i
3. Jednog referenta u službi platnog prometa.

Uslovi: Potpuna srednja škola.

Plaća po Zakonu o javnim službenicima, a položajna plaća prema Pravilniku o položajnim plaćama službenika ove Banke.

Rok podnošenja prijave 15 dana po objavljenju.

Uz prijavu dostaviti biografiju i dokumente na adresu: Komunalna banka Šibenik.

gradska kronika

Bilješka

VELIKI KRUG

Svakog časa, u svako doba dana i noći pristižu u naš grad automobili, vespe i ostala motorna vozila raznih boja i registarskih oznaka. Ispred hotela »Krka«, gdje je glavno parkiralište limuzina, vozila dočekuje čovjek koji čuva automobile i naplaćuje taksu. Čim zaškrpe kočnice i automobil se zaustavi između bijelih linija njemu pristupa čovjek u drap kapi i odijelu i iz torbe vadi blok. Tada počinje neobična, a ponekad i živa konverzacija. Lako je kad je automobil s domaćom registracijom. Kad dođe stranac onda...

Čovjek u drap kapi napravi rukom u zraku krug. To znači cijeli dan. Ako stranac ostaje samo pola dana, onda čovjek preplovi imaginarni krug. I posao je završen. Vozač dobije priznalicu za uplaćenu taksu i bezbrižno ostavi automobil.

Koliko prosječno pristiže automobila u toku dana? — upitali smo čuvara.

Oko tridesetak, a nekad i više.

S kakvim se registracijama najčešće susrećete.

Od stranih s njemačkim i francuskim, a od domaćih slovenskim i srpskim.

Da li vozači nerado plaćaju taksu?

Općenito ne, ali Francuzi i pak ponekad znaju biti škrti.

Koliko se automobili najviše zadržavaju?

Po danu 2 - 3 sata, ili prenoće, a neki ostaju cijeli dan, pa čak i pola mjeseca.

Upravo su zaškrpale kočnice jednog »Flicca«. Čovjek u drap kapi je odjurio. Nisam mu uspio ni zahvaliti. (A)

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog cinemascope filma u boji — ĐAVOLOV VRT — (od 5. IX.)

Premijera talijanskog filma — ZENA DANA — (od 6. - 9. IX.)

20 APRILA: premijera američkog cinemascope filma u boji — SEDAM GODINA VJERNOSTI — (od 6. IX.)

Premijera engleskog filma — TOMI STIL PJEVA — (od 7. do 11. IX.)

SLOBODA: premijera engleskog filma — JA SAM KAMERA — (od 7. IX.)

Američki film ZAKON LINČA — (od 8. - 9. IX.) Gostuje Jugoslavenske kinoteke.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 5. IX. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 6. - 10. IX. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

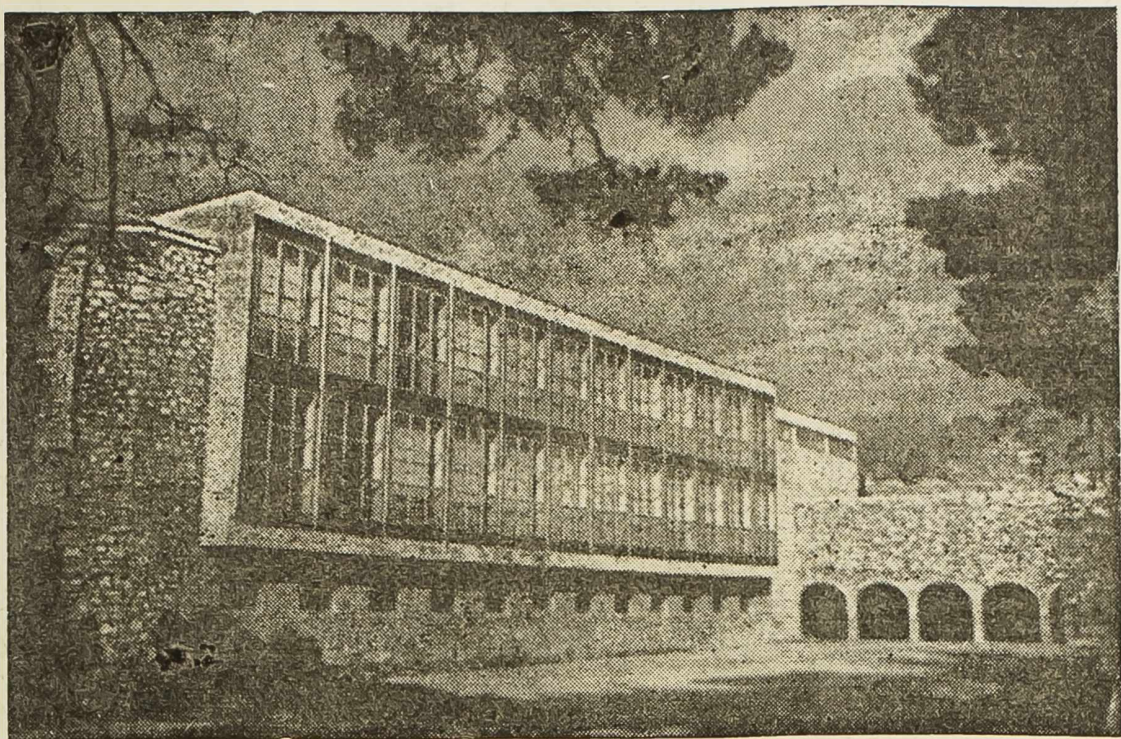
Zoran, sin Petra i Dinke Aratiković; Ivica, sin Predraga i Franke Pender; Ksenija, kći Alberta i Lidije Antolosa; Anita, kći Slavka i Milice Veštić; Mirjana, kći Ratka i Slavke Muić; Vesela, kći Paška i Marije Kljaić; Milivoj, sin Ante i Marije Olivari; Radojka, kći Stipe i Danice Marov; Marijana, kći Miroslava i Rajnice Jakovljević; Deana, kći Ive i Anice Franulović; Jere, sin Josipa i Jerke Gašperov; Gordana, kći Nikole i Marije Koloper; Mera, kći Jovana i Slavke Mirčeta; Smilja, kći Krste-Drage i Vice Klisović; Jadranka, kći Ljube i Anke Periša; Igor, sin Mate i Ivane Lokas; Mirjana, kći Živka i Milice Karabuva; Ante, sin pk. Marka i Cvite Ojdenić i Lovorka, kći Marina i Sinke Grgurina.

VJENČANI

Sunara Ivan, miner — Topić Frana, radnica; Mikulandra Marinko, automehaničar — Erceg Zorka, domaćica; Baus Josip, tesar — Rončević Slavka, radnica; Škarica Boris, službenik — Picula Milena, službenik i Zonja Vice, tokar — Jakovljević Vlasta, domaćica.

UMRLI

Vukičević Milka Milina, stara 26 godina; Vilić Rasim Kasimov, star 8 mjeseci; Forni Ana rođena Minga, stara 76 godina i Jurković Pera rođena Pender, stara 89 godina.

Povećanje školskog prostora u gradu

13 NOVIH UČIONICA

Na pomolu je nova školska godina. Prosvjetne vlasti već duže vrijeme vrše opsežne pripreme kako bi početak nastave u ovim školama, protekao bez većih teškoća. Najveću brigu zadavalo je pitanje školskog prostora na teritoriju Šibenika. U novoj školskoj godini, kako je poznato, Šibenik dobiva još jednu srednju stručnu školu. Riječ je o Srednjoj medicinskoj školi koje će se nastaviti zajedno s ovogodišnjom Bolničarskom školom obavljati u zgradi Doma narodnog zdravlja. Ipak, kako smo obaviješteni problem školskog prostora riješit će se na zadovoljavajući način.

Potpunom izgradnjom Industrijske škole za obojenu metalurgiju dobit će se oko 13 novih učionica u koje će se, osim spomenute škole, smjestiti i Škola za učenike u privredi, koja je dosad radila u dosta skućenim prostorijama. Budući da će se nastaviti u toj novogradnji obavljati u dvije smjene, to će se u nove učionice moći smjestiti 26

Izgradnja đačkog doma

Radovi na gradnji đačkog doma na Šubićevcu nastavljaju se u urbanom tempom. Jedna polovica zgrade je uglavnom gotova i uskoro će biti postavljena krovna ploča. U tom đačkom domu moći će se smjestiti oko 200 učenika. Predviđa se, ukoliko ne iskrnu neke teškoće, da će useljivanje prvih pitomaca uslijediti tokom mjeseca travnja slijedeće godine. S obzirom na velik priliv učenika u srednje stručne škole, koji je naročito zapažen ove godine, predviđen prostor u đačkom domu već iduće školske godine pokazat će se premalenim da primi sve one koji žele pohađati stručne škole u Šibeniku. Zbog te činjenice trebat će već sada poraditi na tome, da se pristupi gradnji još jedne zgrade, kako je bilo i predviđeno.

Povećat će se kapacitet domskog prostora

Prosvjetni organi NO-a kotara i općine vrše posljednje pripreme za rješenje pitanja smještaja one školske djece, koja će s područja šibenskog kotara pohađati i škole u Šibeniku. Zaključeno je, da se, pored sadašnjih đačkih domova »Petar Grubišić« i »Ruža Vukman«, postojeći smještajni prostor poveća na taj način, da se izvjestan broj učenika smjesti u prostorije Pedagoškog centra i u novoj zgradi Ferijalnog saveza.

Mali oglasnik

IZGUBLJENO

IZGUBILA SAM NALIV-PE-RO »PELIKAN« kod činovničke zadruge. Moli se poštini nalaznik da ga, uz nagradu, preda na adresu: Neda Šupe, službenik, Narodna banka Šibenik.

Čitajte

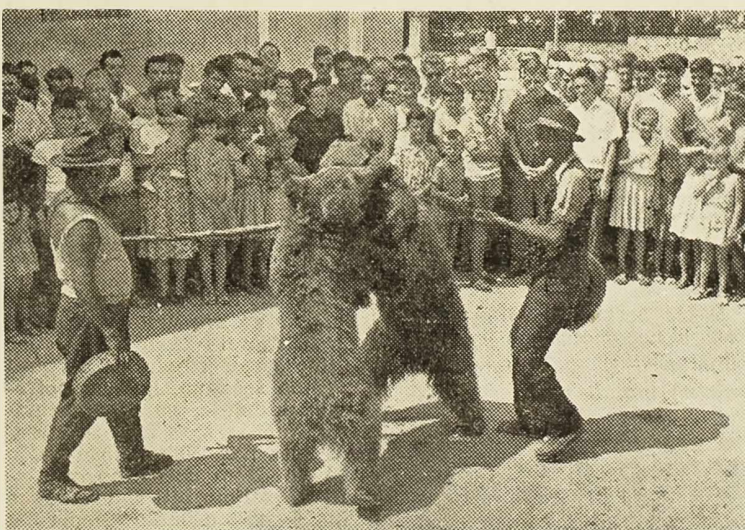
„Šibenski list“

odjeljenja. U zgradi, gdje je dosad djelovala Škola za učenike u privredi, smjestit će se Srednja ekonomska škola, a u večernjim satima možda i Radnička gimnazija. Predviđa se također da se učionice u Industrijskoj školi iskoriste za potrebe večernje škole za obrazovanje radnika, koja djeluje pri Radničkom sveučili-

štu. U zgradi gimnazije i nadalje će se nalaziti Učiteljska, II. osnovna škola i Gimnazija. Postoji mogućnost da se nastava u vježbaonicama obavlja u popodnevnom satima. U ostalim trima osnovnim osmogodišnjim školama situacija će u pogledu prostora i obavljanja nastave ostati i dalje nepromijenjena. S

Nadogradnja škole u Crnici

Od svih osnovnih škola na teritoriju grada pod najtežim uvjetima djeluje IV. osnovna škola. Njezina niža i viša odjeljenja nisu, kao što je slučaj s ostalim školama, koncentrirana na jednom mjestu, već se nastava odvija u tri zgrade, koje su jedna od druge prilično udaljene. To se u velikoj mjeri negativno odražava na cjelokupnu nastavu. Da bi se to stanje ipak donekle ublažilo, u posljednje vrijeme čine se napor da se pronađe prikladno rješenje. U sadašnjoj situaciji svakako je najbolje ono što predlažu prosvjetni organi kotara i općine. Naime, postoji prijedlog da se sadašnja zgrada u Crnici nadogradi za još dva kata, čime bi se dobio prostor za 15 do 20 odjeljenja. U tu svrhu u toku je izrada jednog projekta, prema kojemu bi ukupni troškovi nadogradnje iznosili oko 35 milijuna dinara. Povećanjem školskog prostora, ovu bi školu pohađala djeca iz onih gradskih predjela koji joj gravitiraju, a to su Crnica, Dolac, Gorica i zapadni dio Varoša. Na taj način izvjestan broj učionica u drugim osnovnim školama, koji bi bio oslobođen mogla bi koristiti djeca iz ostalih gradskih četvrti. S druge strane postojeće zgrade u Docu i na Gorici, u kojima se danas odvija nastava, mogle bi se uz manje adaptacije upotrebiti za stanovanje. Na taj način dobilo bi se oko 12 stanova. S obzirom na važnost ovog problema vjeruje se, da će prosvjetni organi naći na puno razumijeva- u našem gradu.

Zoološki vrt. Ne. Sajam. Ne. Ta je slika snimljena u centru Šibenika, ispred kina »Tesla«. Sve do naših dana zadržao se stari običaj prošačenja na račun životinja. A što će reći medvjedi? I njima je, pod udarcima, sigurno neugodno. Oni su propješačili stotine kilometara, da bi na kraju »razveselili« znatiželjne građane. Ljudi su negodovali. To je brutalno mrcvarenje životinja i jedna ružna slika.

KOMISIJA ZA ZASNIVANJE I OTKAZIVANJE RADNIH ODNOSA PRI »SLOBODNOJ PLOVIDBI« — ŠIBENIK

raspisuje NATJEČAJ

za slijedeća radna mjesta:

1. korespondent za engleski jezik.

UVJET: perfektno poznavanje engleskog jezika (čitanje i pisanje) s poznavanjem strojopisa.

2. nekoliko prvih i drugih strojara za parne broдове (loženje: nafta) s odgovarajućim stažom.

Rekonstrukcija vodovodne mreže vršit će se u etapama

Prema odobrenju Izvršnog vijeća NR Hrvatske, koje je uslijedilo prije dvije godine, kompletna rekonstrukcija gradske vodovodne mreže obavljat će se u etapama. Na osnovu toga izrađen je investicioni program prema kojem će svi radovi s opremom, iznositi oko 704 milijuna dinara. Da bi se izbjeglo krizu opskrbe grada vodom, tada je bilo predviđeno da se na rekonstrukciju cjevovoda Meterize — Pisak — Mandalina u prvoj etapi radova utroši oko 150 milijuna dinara uključujući gradnju još dvaju rezervoara Meterize II. i Pisak II., svaki od po 1500 m³ kapaciteta. Međutim, kako se projekat za prvu etapu radio još 1953. godine, a u međuvremenu su se prilike u znatnoj mjeri izmijenile (novi stambeni i drugi objekti), to je NO šibenske općine odredio da se promijeni izrađeni projekat, to jest, da se, pored proširenja cjevovoda, pojača kapacitet rezervoara Materize II. od 1500 na 3500 m³ i rezervoara Pisak II. od 1500 na 3000 m³. Komisijska za reviziju projekata pri Izvršnom vijeću NRH odobrila je izmjenu čitavog projekta. Na taj će način rezerve vode na tom području umjesto predviđenih četiri sata, iznositi punih 18 sati. Zbog naknadne izmjene projekta za rekonstrukciju spomenutog cjevovoda ukupni troškovi u prvoj etapi radova iznosit će oko 225 milijuna dinara. Predviđa se također i gradnja rezervoara Pisak II. od 1500 m³ kapaciteta.

Od predviđenih radova dosad je izvršena gradnja rezervoara Meterize II., koji je pušten u probni pogon 20. srpnja ove godine, zatim nabavljen je sav cjevovodni materijal i fazoniski dijelovi, a izvršena je također i montaža na većem dijelu cjevovoda Meterize — Mandalina. Još preostaje da se obavi iskop i postavljanje cijevi na dužini od oko 700 metara, što će se izvršiti u toku ove godine. Narednih godina dovršit će se i gradnja dvaju rezervoara na Pisku. Dosad je na izvršene radove utrošena suma u visini od 157 milijuna di-

nara. Tako će završetkom prve etape radova na rekonstrukciji spomenutog cjevovoda novi gradski predjeli Križ i Baldekin biti opskrbljeni dovoljnom količinom vode preko cijelog dana.

Grupa Gradišćanskih Hrvata posjetila Šibenik

U prošlu subotu posjetila je Šibenik grupa od 23 Gradišćanske Hrvata. Za vrijeme jednodnevnog boravka u našem gradu, oni su razgledali historijske znamenitosti, a zatim su obišli kupalište Jadriju i tvornicu lakih metala »Boris Kidrič«.

Petog rujna započinje školska nastava

Kako smo obaviješteni u Sekretarijatu za prosvjetu NO-a šibenske općine školska nastava u svim šibenskim školama započinje u subotu, 5. rujna. Sve potrebne pripreme za normalni početak nove školske godine uglavnom su završene. Popravni ispiti su na svim školama obavljani, a upisi će se također izvršiti u propisanom roku.

Nedovoljan prostor za čekaonicu

Slučajno sam se našao na šibenskoj željezničkoj stanici. Začudio me prizor, koji sam ugledao oko 45 minuta prije polaska vlaka. Grupe putnika s prtljagom polegle su na vrući cement oko zgrade stanice, čekajući vlak. Ljudi su se smjestili ispod zidova i stabala, tražeći bilo kakvo mjesto izvan direktnog udara sunčevih zraka. Čekaonica gdje je ujedno i šalter za prodaju karata, svakako ne zadovoljava. Svega 3 - 4 klupe i vrlo mali prostor, ne može zadovoljiti veliki broj putnika, koji naglo poraste u ljetnoj sezoni. Svakako bi se uprava željezničke stanice morala pobrinuti, da putnicima osigura smještaj do polaska vlakova. I ne samo čekaonica. Još jedna stvar zadaje glavobolju putnicima. Na stanici, i to na samom peronu, nalazi se samo jedna česma za vodu. Putnici izgube dosta vremena dok je pronađu. Prije je postojala još jedna česma, ali od nje je ostala samo napuštena cijev i razbijeni umivaonik. (A)

Devet novčanih kazni

Sanitarni inspektor NO općine zajedno s tržnim inspektorom i sudcem za prekršaje izvršio je prije nekoliko dana pregled nekih trgovinskih radnji, mesarnica i prodavaonica kruha. Taj pregled trebao je pokazati u kolikoj se mjeri osoblje, koje radi u tim radnjama pridržava higijenskih mjera. Izgleda da se prodavači malo brinu za izgled radnje, za čistoću i ostale higijenske uslove. Osim toga neki se ne pridržavaju odluke o nošenju bijelih kapa i ogrtača za vrijeme rada. Zbog takvih i sličnih »sitnica« sanitarni inspektor je kaznio u mandatom postupku 9 prodavača sa po 500 dinara. Dva mesara nisu htjela platiti kaznu, pa je protiv njih podnesena prijava sudcu za prekršaje NO općine.

Zajedno s tržnim i sanitarnim inspektorom u kontroli se nalazio i sudac za prekršaje, koji je uobio uvid u vrstu prekršaja, u ponašanje prekršitelja i ostale stvari, koje su mu potrebne za bolji i precizniji izricanje kazni.

Kopiranje detalja sa šibenske katedrale

Ovih dana tri kipara zagrebačke Akademije znanosti i umjetnosti kopiraju najbolja kiparska djela sa šibenske katedrale. Modeli koji će se kasnije izlijevati služit će kao nastavna sredstva učenicima Akademije i Konzervatorskom zavodu u Zagrebu. Kopiranje se vrši pretežno na glavama i figurama dječaka koji drže ploču s potpisom Jurja Dalmatina i na glavama raznih stupova posebnog stila iz perioda u kome su nastale. Osim toga i ostala umjetnička djela poslužit će učenicima Akademije za upoznavanje naše stare arhitekture i kiparstva. (A)

Otvora se još jedno odjeljenje na Srednjoj medicinskoj školi

Na posljednjem sastanku Savjeta za socijalnu zaštitu NO-a kotara raspravljeno je pitanje otvaranja još jednog odjeljenja na Srednjoj medicinskoj školi. Za pohađanje ove škole svoju želju je izrazilo preko 600 svršenih učenika osnovnih škola. Isto tako oko 130 djece palih boraca s teritorija kotara, koja zbog pomankanja domskog prostora nisu mogli biti primljeni u škole u unutrašnjosti zemlje, pohađat će šibenske srednje i stručne škole. Na sastanku je s obzirom na novonastalu situaciju zaključeno, da se u novoj školskoj godini na toj školi otvore dva odjeljenja prvog razreda, a da prednost upisa imaju djeca palih boraca. Sa sigurnošću se očekuje da će i ostali faktori prihvatiti ovaj prijedlog i tako omogućiti upis u ovu školu i onima, koji se iz objektivnih razloga nisu mogli upisati u druge škole.

OB AVIJEST

»STOLAR« Obrtno poduzeće Šibenik, obavještava građanstvo, sva privredna poduzeća i ustanove da smo u svom sastavu uspostavili odjeljenje za postavu parketa, isto tako vršimo i čišćenje starih po vrlo povoljnim cijenama. Posjedujemo najsavremenije električne strojeve. Sve informacije možete dobiti usmeno ili na telefon broj 291.

SPORT

II. Savezna nogometna liga

Teška pobjeda

„Šibenik“ - „Odred“ 1:0 (1:0)

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme oblačno i vjetrovito, teren dobar. Strijelac: Gruica u 40. minuti. Gledala oko 1500. Sudac Jelenković iz Beograda dobar.

»Šibenik«: Miloševski, Cvitanović, Iljadica, Ivančić, Sangulin, Šupe, Orošnjak, Jelenković, Zambata, Stošić Gruica.

»Odred«: Mozetić, Medved, Pirc, Rešad, Berginc, Gugolj, Veljkavrh, Gruden, Brezigar, Virant, Oblak.

U prvom prvenstvenom okršaju »Šibenik« je, iako dosta teško, ali zaslužno osvojio prve bodove protiv borbene jedanaestorice ljubljanskog »Odreda«. Prema predvedenoj igri, u kojoj su domaći bili nešto premoćniji, rezultat je mogao biti veći u njihovu korist. Ali nedostajalo je završnog udarca. Istina »Šibenik« je ovog puta bio primoran nastupiti bez Škugora i Ninčevića, koji tek u nedjelju ima pravo nastupa. No to nikako, međutim ne opravdava domaće da su od brojnih šansi uspjeli iskoristiti svega jednu. S druge strane i gosti su bili u nekoliko navrata u prilici da dovedu domaću obranu u mat poziciju. Ali na nedjeljnoj utakmici na domaćim vratima stajao je Miloševski, koji je branio zaista u reprezentativnoj formi. Svaki napad opasnih ljubljana na je znao zaustaviti. Svaki put lopta je bila ukroćena. Osim njega i srednji pomagač, Sangulin, bio je izvanredan. Njih dvojica bili su ujedno najbolji igrači nedjeljnog susreta. Sve u svemu utakmica nije bila lijepa, ali je zato obilovala nizom uzbudljivih situacija pred obim vratima, a osobito u II. poluvremenu, kada su napadi domaćih bili znatno pojačani.

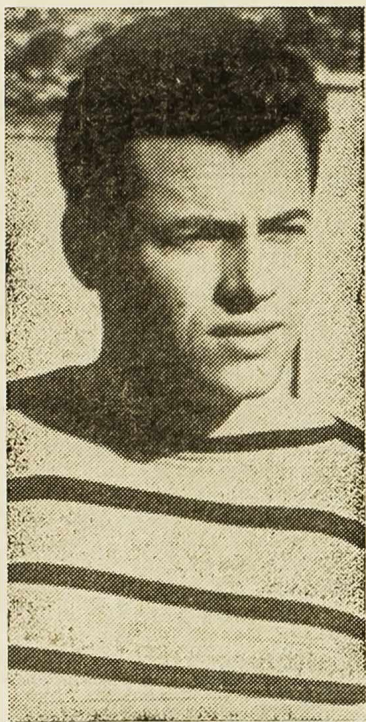
Početak je protekao u dosta nervoznoj igri, ali u veoma jakom tempu kakav se rijetko viđa na domaćem terenu. Tempo, koji nije popustio ni jednog momenta. Gledaocima je naročito uzbudljiva sigurna obrana obaju vratara. Ako ni zbog čega drugog, a ono samo zbog izvanredne obrane vratara isplatilo se prisustvovati nedjeljnom susretu. Prema onome što je pokazala domaća ekipa ne možemo biti potpuno zadovoljni, ali nam je dalo naslutiti da će svaka ekipa imati itekako posla ukoliko želi iščupati oba boda. Već iduće nedjelje to će najbolje pokazati susret »Šibenik« - »Borac« u Banjoj Luci.

Odmah u početku »Odred« je silovito navalio, ali ni navale domaćih nisu zato bile manje opasne. Prvu loptu sigurno je uhvatio Miloševski, a zatim je u 5. minuti pobrao zasluženi aplauz

Nogometni podsavez Šibenik Službene vijesti

1. Stalni sistem takmičenja u okviru podsavezne lige počeo je 20. IX. 1959. godine. Klubovi sa teritorija podsaveza moraju poslati pismenu prijavu o svom sudjelovanju. Rok podnošenja prijave je zaključno do 7. o. mj.
2. Klubovi iz mjesta: Krapanj, Zablaca, Jadrtovac, Zlarin, Tribunj, Raslina i Prvić počeli su pod kontrolom podsaveza, takmičenje 27. IX. 1959. godine. Klubovi navedenih mjesta, kao i drugi, koji nisu navedeni, a žele sudjelovati u takmičenju, moraju podnijeti pismenu prijavu zaključno do 14. o. mj.
3. U smislu čl. 26 Pravila podsaveza briše se iz Upravnog odbora Čenić Veljko, a imenuje Brkić Rade. Za rukovodioca takmičarske komisije postavlja se Đurić Josip.
4. Pozivaju se klubovi radi predstojećeg tečaja za osposobljavanje nogometnih sudaca, da dostave poimenične prijave za određene kandidate.

gledalaca. On je jednu oštro tučenu loptu Viranta uspio uhvatiti. U 32. minuti ponovno opasna navala »Odreda« bila je zaustavljena od raspoloženog Miloševskog. Brezigar se našao sam pred vratima i Miloševski je izvanrednom paradom spasio već gotovo siguran zgoditak. Navale gostiju, iako rijetke, nešto su opasnije, ali »Šibenik« uza sve to ina laganu terensku premoć. Prvi i jedini zgoditak postigao je tek u 40. minuti. Nakon jedne brze navale domaćih loptu je primio Gruica, koji je bez oklijevanja oštro tukao, tako da je lopta udarila u gornji lijevi ugao. O-

Miloševski — izvrsno

vaj zgoditak nije se mogao braniti. Izgledalo je da će domaći povećati omjer. Ali dosta konfuzna navala to nije znala iskoristiti.

Nastavak igre i dalje je protekao u nesmanjenom tempu. U

U nedjelju nastupaju Škugor i Ninčević

Poslije visokog poraza »Splita« u Banja Luci igrači »Šibenika« u susretu s »Borcem« imaju minimalne šanse. Iako je »Šibenik« u prošlogodišnjem prvenstvu pobijedio »Borca« na njegovom terenu visokim rezultatom od 4:1 ipak simpatizeri nogometa u »Šibeniku« imaju dosta glavobolje. Međutim, nešto više nade u uspjeh ulijeva činjenica što će se u momčadi »Šibenika« u susretu s »Borcem« u Banja Luci pojaviti Škugor i Ninčević. S tom dvojicom igrača navala »Šibenika« će biti znatno pojačana. Jedan osvojeni bod u Banja Luci značio bi mnogo za jedanaestoricu »Šibenika«, koja se u III. i IV. kolu sastaje na svom terenu sa »Splitom«, odnosno »Elektrostromom« iz Zagreba.

„ŠIBENIK“ - „JUNAK“ 8:0 (2:0)

U srijedu 26. kolovoza u posljednjem susretu pred početak prvenstvenih okršaja u II. saveznoj ligi, »Šibenik« se sastao s članom splitske podsavezne lige »Junakom« iz Sinja. Domaća jedanaestorica su sigurno svladala borbenu momčad »Junaka« s 8:0 (2:0). Zgoditke su postigli Orošnjak 3, Gruica i Stošić po 2, i Ninčević. Pred oko 500 gledalaca sudio je dobro Belamarić.

»Šibenik« je nastupio u ovoj postavi: Miloševski, Cvitanović, Iljadica, Ivančić, Sangulin, Šupe, Orošnjak, Jelenković (Ninčević), Zambata, Stošić, Gruica.

U prvom poluvremenu »Šibenik« je igrao veoma slabo. Naročito je podbacio srednji red, koji je netočno dodavao. Gosti su u tom dijelu prikazali veoma dopadljiv nogomet i veći dio poluvremena bili su opasniji i bolji protivnik. Ipak nekoliko minuta prije kraja Gruica je uspio postići dva zgoditka, od kojih je ovaj drugi bio veoma efektan i rijetko viđen udarac na domaćem terenu.

jednom momentu Virant se našao u povoljnoj situaciji i oštru loptu Miloševski je skrenuo u polje. U 60. minuti domaći su bili u prilici da povećaju rezultat, ali je i ona ostala neiskorištena, kao i još nekoliko do kraja utakmice. U 63. minuti Miloševski je ponovo bio na mjestu. Do kraja svaka je ekipa imala po jednu zrelu šansu, a ona sa strane »Odreda« bila je veoma blizu zgoditka i izjednačenja. I ovoga puta Miloševski ju je sigurno obranio.

U redovima »Šibenika« najbolju igru, osim Miloševskog i Sangulina, pokazali su Iljadica i Zambata, a kod gostiju uza obrana.

TEČAJ ZA OSPOSOBLJAVANJE NOGOMETNIH SUDACA

Podsavez nogometnih sudaca Šibenik ima namjeru da uskoro organizira tečaj za osposobljavanje nogometnih sudaca. Svi oni koji žele da pohađaju taj tečaj neka se prijave ovom Podsavazu. Rad tečaja počeo će odmah nakon što se prijavi dovoljan broj kandidata.

Kandidati iz drugih mjesta mogu prijave slati Nogometnom podsavazu Šibenik.

Na tečaj se primaju lica s navršenih 18 godina života.

Podsavez nogometnih sudaca Šibenik

Zabilježeno

Hotimično igranje rukom - nesportsko ponašanje

U nedjeljnom susretu s »Odredom« igrač »Šibenika« Sangulin je zaustavio loptu rukom i to hotimično. Sudac na ovoj utakmici Jelenković iz Beograda zaustavio je igru i opomenu Sangulina, a čini nam se da ga je čak i zapisao. Kad su gledaoci to vidjeli, žestoko su negodovali protiv suca, koji je zbog jedne sitnice opomienog igrača. Gledaoci ipak u ovom slučaju nisu bili u pravu. Sudac je sasvim ispravno postupio. Hotimično igranje rukom u nogometu kvalificira se kao nesportsko ponašanje i sasvim je razumljivo, da igrači koji se u igri služe nesportskim sredstvima treba da bude spomenuti, a u krajnjem slučaju i kažnjeni.

Dakle hotimično igranje rukom u nogometu je nesportsko ponašanje! A to bi igrači već jednom morali znati.

Tek u nastavku »Šibenik« je zaigrao bolje. »Junak« nije mogao izdržati jak tempo koji je on sam bio nametnuo. Pri kraju igre gosti su potpuno popustili i domaćima nije bilo teško postići visoku pobjedu. Kod »Šibenika« su se naročito istakli Cvitanović i Ivančić (drugo poluvrijeme) u obrani, a Gruica i Ninčević u navalom redu.

Zadružni vinogradarsko - voćarski poslovni savez Šibenik

PRODAJE

podrumske hrastove bačve ležeće i stojeće u dobrom stanju. Bačve su različite veličine.

Interesenti neka se do 15. IX. 1959. obrate na gornju adresu.

REZULTATI I. KOLA

»Šibenik« - »Odred« 1:0 (1:0), »Borac« - »Split« 4:2 (0:1), »Zagreb« - »Lokomotiva« 3:6 (2:3), »Elektrostrom« - »Trešnjevka« 1:0 (0:0), »Željezničar« - »Igman« 3:0 (2:0), »Proleter« - »Varteks« 1:2 (0:2).

TABLICA

Željezničar	1	1	0	0	3	0	2
Šibenik	1	1	0	0	1	0	2
Elektrostrom	1	1	0	0	1	0	2
Varteks	1	1	0	0	2	1	2
Borac	1	1	0	0	4	2	2
Lokomotiva	1	1	0	0	6	3	2
Zagreb	1	0	0	1	3	6	0
Split	1	0	0	1	2	4	0
Proleter	1	0	0	1	1	2	0
Odred	1	0	0	1	0	1	0
Trešnjevka	1	0	0	1	0	1	0
Igman	1	0	0	1	0	3	0

PAROVI II. KOLA - 6. IX.

»Split« - »Varteks«, »Borac« - »Šibenik«, »Igman« - »Proleter«, »Lokomotiva« - »Željezničar«, »Trešnjevka« - »Zagreb«, »Odred« - »Elektrostrom«.

„Gradina“ - „Goriš“ 4:1

U Ključicama je odigrana prijateljska nogometna utakmica između sela Goriš i Gradine. U početku se odvijala rastrgana i nezanimljiva igra. Tokom cijele utakmice gosti iz Gradine su dominirali terenom. Najbolji kod pobjednika bio je S. Brkić, a kod poraženih J. Labor. (NK)

Š A H TURNIR KANDIDATA

Na Bledu će 6-tog rujna biti otvoren najveći šahovski turnir ove godine. Na ovoj značajnoj priredbi, koja će gotovo dva mjeseca privlačiti pažnju prijatelja šahovske igre ne samo u Jugoslaviji već u čitavom svijetu, okupit će se 8 čuvenih šahovskih asova - velemajstora: iz Sovjetskog Saveza - Vasilij Smislov, Paul Keres, Mihail Talj i Tigran Petrosjan, iz SAD - 16-godišnji šampion Bobi Fišer, sa Islanda - Fridrik Olafson, iz Jugoslavije - Svetozar Gligorić, i Pau Benke, mađarski emigrant bez državljanstva koji sada živi u Americi. Svi oni, osim dvojice direktnih učesnika - Smislova i Keresa, stekli su pravo učesća na Turniru kandidata osvajanjem 1 - 6 mjesta na prošlogodišnjem interzonskom turniru za šahovsko prvenstvo svijeta u Portorožu.

Turnir kandidata je istovremeno najveći šahovski turnir koji je ikada igran u našoj zemlji. Zbog toga je Šahovski savez Jugoslavije, kome je Međunarodna šahovska federacija povjerila organizaciju ove priredbe, odlučio da se turnir igra u tri dijela i u tri različita mjesta. Prvih 14 kola (svaki igrač, naime, treba da sa svakim odigra po 4 partije, što znači ukupno 28 kola) igrat će se na Bledu, a po 7 kola u Zagrebu i u Beogradu, gdje će 31. listopada biti izvršena svečana podjela nagrada. Šahovski savez

je ovo učinio u prvom redu zbog ograda, naprimjer, turnir će se ogromnog interesovanja koje među šahistima Jugoslavije vlada da za ovaj veliki meč. Svim prijateljima šaha u našim najjačim šahovskim centrima, Zagrebu i Beogradu, bit će na ovaj način omogućeno da posjete turnir i da iz neposredne blizine prate njegov tok.

Ovakva »seoba« igrača iz jednog kraja u drugi nije dosada bila uobičajena. Jugoslavenski organizatori turnira morali su za to da potraže specijalno odobrenje Međunarodne šahovske federacije.

Naravno, da je zbog toga organizacija samog turnira nešto kompliciranija. Prije svega, potrebno je osigurati da za igrače ova »seoba« ne bude neki teret, odnosno da njihov način života time ne bude poremećen. Uslovi ishrane, smještaja, igranja, odmora itd. treba da budu koliko god je moguće usklađeni u sva tri mjesta u kojima će se turnir održavati.

Zato su obrazovani organizacioni odbori na Bledu, u Zagrebu i Beogradu i u njima su naši najiskusniji šahovski organizatori. Osim toga, pri šahovskom savezu Jugoslavije postoji također jedan odbor koji usklađuje i koordinira cjelokupni rad spomenutih organizacionih odbora, izuzetno, brine se za one stvari koje su zajedničke za organizaciju turnira u sva tri mjesta. U Be-

ŽENA I DOM

Priredživanje džemova

Način na koji spremamo džem jednak je za sve vrste voća. Kad voće očistimo i izvadimo koštice stavimo ga u zdjelu ili šerpu i posipamo šećerom, koji je potreban za kuhanje, pa tako ostavimo najmanje šest sati, a možemo i kroz noć. Nakon toga naglo skuhamo džem uz stalno miješanje. Ako želimo biti sigurni da je gotov, kapnimo malo džema u čašu hladne vode. Padne li kaplja do dna čaše, a zatim se odigne na površinu, džem je gotov. Kad nam se kaplja razljuje i rastopi u vodi, moramo još malo produljiti kuhanje.

DA NAM DŽEMOVI USPIJU

— Upotrebljavamo za kuhanje emajliranu šerpu, kojoj emajl nije oštećen.

— Skuhamo džem naglo na jakoj vatri (15-20 minuta) tako, da voće zadrži svoj ukus i aromu.

— Stalno miješamo, da se ne pripali i pokupimo pjenu koja se stvara.

— Ne ostavljamo džem da se ohladi u šerpi, u kojoj se kuhao.

— Staklenke ugrijemo u toploj vodi, dobro ih izbrišemo pa tek onda punimo.

— Staklenke punimo dok je džem još vruć i ne sasma do vrha.

— Na sam džem stavljamo celofan papir, koji smo navlažili alkoholom, pa tek onda zatvorimo staklenku celofan ili pergamen papirom, koji također na-

važimo alkoholom, pa zavežemo ili stavimo gumicu.

UZROCI NEUSPJEHA:

Sastav voća je različit. Ono nema uvijek istu količinu šećera i vode. Stoga moramo sami odrediti prema vrsti voća, koju količinu šećera moramo staviti. Fažu uzimamo nešto više. Prosječna količina je 60 dkg na kilogram čistog voća.

Nekad nam se dogodi da je džem pretjerano tekuć. To se obično dešava kad kuhamo voće, koje ne sadrži dovoljno pektina tj. prirodne želatine, kao na primjer trešnje. U tom slučaju prekuhamo džem i dodamo nekoliko sitno rezanih jabuka (bogate su pektinom).

Cesto nam se također dogodi, da nam se džem ili marmelada kristalizira, jer voće nije imalo dovoljno kiseline. I tome možemo doskočiti tako, da džem opet prekuhamo, dodavši mu sok jednog limuna ili dvije žlice vinskeg octa.

I na koncu, nekad nam se stvara pljesan u staklenkama. Uzrok može biti vlažna ili premla zračna smoćnica, zatim premla zraka, ako nam se na polici staklenke dodiruju, a nekad i premla šećera u džemu. U tom slučaju najbolje je džem očistiti, dodati mu još šećera, prekuhati nekoliko minuta, pa ponovo zatvoriti staklenke, kako smo već opisali.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

NIKOLA BEGO

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »ŠTAMPA« - Šibenik

Lj, J.